

Evaluatie Communicatieplan

0 - Meting 2005/2006

*Evaluatie 0 – meting 2006
uitgevoerd door:*

Onderzoeksbureau DataDesk
dhr R.A. Treep
van Hardenbroeklaan 58
3981 EP Bunnik

In opdracht van:

Platform vmbo-Bouwtechniek
MW. I. van Westrienen
Dhr. J. Oost

1.1	Inleiding.....	3
1.2	Onderzoeksvragen.....	4
1.3	Onderzoeksopzet.....	5
2	Secundaire analyse.....	6
2.1	Secundaire analyse: Leerlingaantallen vmbo Bouwtechniek.....	6
2.2	Secundaire analyse: Doorstroming, rendement en uitstroming.....	10
3	Leerlingen op het vmbo.....	12
3.1	Peiling tweedejaars leerlingen vmbo.....	12
3.2	Peiling derdejaars leerlingen vmbo Bouwtechniek.....	18
4	Docenten vmbo Bouwtechniek.....	21
5	Medewerkers kenniscentra	23
6	Conclusies en aanbevelingen.....	26
	Bijlage 1: formulier doorstroming.....	31
	vragenlijst 2 ^e jaars leerlingen vmbo.....	33
	vragenlijst 3 ^e jaars leerlingen vmbo.....	35
	vragenlijst medewerkers kenniscentra.....	37
	Bijlage 2: tabellen-index.....	39

1.1 Inleiding

Zowel werkgevers als ook werknemersorganisaties in de bouw- en houtnijverheid hebben een gezamenlijk probleem. De gekwalificeerde instroom in de bedrijfstak stagneert. Het gaat hierbij om leerlingen met een opleidingscertificaat in de bouw- en houtrichting die ook daadwerkelijk in deze sector gaan werken of verder leren.

Uit CFI-cijfers blijkt dat in vijf jaar tijd het aantal leerlingen vmbo Bouwtechniek 18% is gedaald (bron: rapport ToekomstPas 2005/CFI cijfers). Deze sterke afname doet zich bij andere richtingen minder of niet voor. Om meer zicht te krijgen op deze ontwikkelingen en mogelijk dit tij te keren is enkele jaren geleden het project ToekomstPas opgezet. De ToekomstPas richtte zich vooral op derde en vierdejaars leerlingen en docenten in de richting bouw- en houttechniek. Het gehele project is op gezette tijden grondig geëvalueerd. Deze evaluaties hebben geleid tot nieuwe inzichten, herformulering van doelstellingen en een andere invalshoek. Eén en ander is gebundeld in het Communicatieplan vmbo Bouwtechniek waarmee in oktober 2005 is gestart. De werkgroep communicatie wil dat het Communicatieplan wordt ondersteund door een systematische evaluatie.

Deze evaluatie sluit op een aantal punten aan bij de eerdere ToekomstPas metingen. De evaluatie is deels een nul-meting, maar voor sommige onderdelen, onder andere het doorstroomonderzoek, een vervolgmeting. Het Platform vmbo Bouwtechniek heeft aan DataDesk gevraagd de evaluatie te verzorgen.

Voor u ligt de rapportage waarin verslag wordt gedaan van de resultaten.

1.2 Onderzoeksvragen

Het hoofddoel van het communicatieplan is het verzorgen van een optimale informatievoorziening en ondersteuning van het vmbo Bouwtechniek. Dit moet resulteren in beter geïnformeerde leerlingen m.b.t. leren en werken in de bouw, waardoor instroom in de richting vmbo Bouwtechniek vergroot. Hierdoor kan op den duur ook de uitstroom richting Bouwnijverheid & mbo-opleidingen toenemen. Een tweede doel van het communicatieplan het is het verbeteren van het imago van de bouwnijverheid.

Afgeleide doelstellingen communicatieplan en daarbij behorende onderzoeksvragen:

- a) *Meer gekwalificeerde uitstroom richting vervolgopleidingen in de bouwnijverheid. Het streven is 10% extra gekwalificeerde uitstroom. Uit eerder onderzoek is gebleken dat dit percentage uitstroom voor cohort 03 / 04 lag op 67%. Voor cohort 04 / 05 wordt gestreefd naar een uitstroom van 77%. Voorafgaand aan de vraag die bovenstaande doelstelling impliciet stelt, namelijk wat is de uitstroom voor cohort 04 / 05, moet eerst antwoord worden geven op de vraag hoe het aantal leerling zich binnen het vmbo naar de verschillende sectoren dit jaar (05 / 06) heeft ontwikkeld.*
De twee onderzoeksvragen van dit deel luiden:
- Hoe ontwikkelt het leerlingaantal zich binnen het vmbo naar de verschillende sectoren?
 - Hoe ziet de uitstroom van cohort 04 / 05 er uit als het gaat om gekwalificeerde uitstroom naar de bouwnijverheid en vervolgopleidingen?
- b) *Goed geïnformeerde vmbo (en basisschool) leerlingen over werken en leren in de Bouwnijverheid, waardoor uiteindelijk meer leerlingen aan het einde van het tweede jaar vmbo kiezen voor de sector Bouwtechniek. Immers, om meer substantiële uitstroom te genereren is een hogere instroom noodzakelijk. De onderzoeksvragen die hier bij horen:*
- Welke voorlichting hebben vmbo leerlingen Bouwtechniek ontvangen?
 - Wat was de bruikbaarheid/ kwaliteit van de verkregen voorlichting Bouwtechniek?
 - Was het voldoende voorlichting, wat kan er inhoudelijk gezien beter?
 - Hoe komen leerlingen tot een sectorkeuze en welke rol speelt de voorlichting daarbij?
 - Kennen leerlingen de producten voor hen van het Platform, zoals de krant en de website? Het streven is optimaal 75% (minimaal 40%). En kennen de KBL leerlingen het KBL product?
 - Wat is het imago van Bouwtechniek bij aanvang van de opleiding en na twee/drie jaar?
 - Welke plannen hebben de vmbo leerlingen Bouwtechniek na het behalen van hun diploma? Gaat men verder in de bouwnijverheid, lerend dan wel werkend of besluit men een andere kant op de gaan?
- c) *Docenten Bouwtechniek gericht informeren en voorzien van ondersteuning in de vorm van verschillende producten. Concreet gaat het ten eerste om het bezoek aan regiobijeenkomsten van het Platform en de landelijke dag. Het streven is dat 75% (minimaal 65%) van de scholen die lid zijn van het Platform vmbo Bouwtechniek, één of meerdere docenten de dag laten bezoeken. Verder wil het Platform weten wat het gebruik is van het arrangement (Platformproducten) door docenten Bouwtechniek en welke waardering deze docenten hebben voor de verschillende producten.*
Vragen zijn:
- Hoeveel docenten hebben regiobijeenkomsten en de landelijke dag van het Platform bezocht?
 - Hoe worden de regiobijeenkomsten en de landelijke dag gewaardeerd?
 - Wat is het gebruik van de verschillende Platformproducten?
 - Wat is de waardering voor deze producten?
- d) *Bereiken van nagenoeg alle medewerkers kenniscentra BouwHoutcluster (die een relatie hebben met het vmbo). Het streven is dat 80% van hen de landelijke dag bezoekt en 90% de voorlichtingsmaterialen kent. Voor de buitendienstmedewerkers (die een relatie met het vmbo hebben) wordt gestreefd naar 50% werken met de producten en voorlichtingsmaterialen van het Platform.*
- Hoe staat het met de bekendheid van het Platform vmbo Bouwtechniek onder medewerkers + buitendienst medewerkers van de kenniscentra BouwHoutcluster?
 - Wat is de bekendheid met de producten van het Platform vmbo Bouwtechniek onder medewerkers + buitendienst medewerkers van de kenniscentra BouwHoutcluster en hoe waarderen zij deze producten?

1.3 Onderzoeksopzet

Gezien de hoofddoelstelling van Communicatieplan (verzorgen van een optimale informatievoorziening en ondersteuning van het vmbo) ligt een onderzoeksdesign voor de hand waarbij er met enige tussenpozen meerdere metingen worden verricht. Zo ontstaat een beeld door de tijd heen. Deze longitudinale opzet maakt het mogelijk trends en ontwikkelingen te signaleren, waarbij tevens kan worden gekeken naar de invloed van mogelijke maatregelen en interventies (lees o.a. nieuwe Platform-producten en/of diensten). Onderhavige onderzoek bestaat, zoals in de inleiding al is aangegeven, uit een aantal nieuwe onderdelen en enkele zaken die eerder zijn onderzocht tijdens de evaluaties van de ToekomstPas. De onderdelen die nu herhaald zijn sluiten naadloos aan bij de eerder verzamelde gegevens. Door deze gegevens aan te vullen ontstaat een beeld door de tijd heen wat een actueel zicht geeft op bijvoorbeeld het verloop van leerlingen dat kiest voor Bouwtechniek.

Korte omschrijving van de verschillende deelonderzoeken:

1. Doorstroomonderzoek (herhaling ToekomstPas evaluaties):
 - Dit onderdeel geeft met actueel cijfermateriaal het aantal derde en vierdejaars leerlingen in het vmbo Bouwtechniek weer. De cijfers laten ook de ontwikkeling van het aantal leerlingen door de tijd heen zien, opgesplitst naar de verschillende sectoren van het vmbo en naar sekse. Het betreft secundaire analyses op bestanden van het CFI.
 - De uitstroom van leerlingen Bouwtechniek is, net als eerdere jaren, via scholen achterhaald. De tabellen sluiten aan op de gegevens van de eerdere metingen en laten zien hoe de uitstroom zich heeft ontwikkeld (en mogelijk gaat ontwikkelen). Dit onderdeel geeft antwoord op de bij a) vermelde onderzoeksvragen op pagina 4.
2. Peiling vmbo leerlingen
 - Om meer zicht te krijgen op de mate waarin vmbo leerlingen zijn voorgelicht en de rol die deze voorlichting heeft gespeeld bij de uiteindelijke sectorkeuze zijn twee metingen verricht in de vorm van 2 schriftelijke vragenlijsten. De eerste lijst is verspreid onder een steekproef van tweedejaars vmbo leerlingen op scholen met een afdeling Bouwtechniek. Zij hebben al wel een sectorkeus gemaakt, maar die beperkt zich niet alleen tot Bouwtechniek. De tweedejaars vragenlijst is dus ook verspreid onder leerlingen die bijvoorbeeld Zorg en Welzijn gaan volgen. De andere vragenlijst is uitgezet onder derdejaars leerlingen Bouwtechniek. De gegevens van beide vragenlijsten geven zicht op de bij punt b) vermelde onderzoeksvragen op pagina 4.
3. Docenten vmbo Bouwtechniek, waarvan de school lid is van het Platform
 - Het aantal bezoekers van de regiobijeenkomsten en de landelijke dag is bepaald door inschrijfformulieren te tellen.
 - Samen met het inschrijfformulier voor de landelijke dag is een vragenlijst meegezonden. Aan de orde komen het gebruik en de waardering van producten van het Platform. De gegevens van dit onderdeel geven antwoord op de bij c) vermelde onderzoeksvragen op pagina 4.
4. Intern/ algemeen Medewerkers kenniscentra BouwHoutcluster
 - Medewerkers van de kenniscentra zijn met een schriftelijke vragenlijst benaderd tijdens de workshop op de landelijke dag van het Platform. Deze gegevens geven antwoord op de vermelde onderzoeksvragen op pagina 4.

2 Secundaire analyses

Al geruime tijd houdt het CFI elk jaar tellingen van het aantal leerlingen dat in Nederland onderwijs volgt bij een erkende onderwijsinstelling. Naast enkele achtergrondkenmerken wordt tevens het aantal behaalde diploma's geregistreerd. Dit betreffen gegevens op school-niveau. Daardoor is het niet mogelijk cohortgegevens door de tijd heen te reconstrueren. In de toekomst is dit wel mogelijk.

Het CFI heeft tot taak het materiaal te ontsluiten en aan te bieden aan gemeenten en onderzoeksinstellingen. De cijfers worden door scholen zelf aangeleverd. Met behulp van het materiaal kan groei en krimp van specifieke onderwijssoorten worden bepaald. Daarnaast was het in voorgaande jaren mogelijk het rendement van een onderwijsinstelling vast te stellen. Hiervoor werd de instroom, doorstroom en het aantal behaalde diploma's vergeleken.

Vanaf 05/06 wordt het aantal diploma's niet meer zoals voorheen tot in detail geregistreerd. Het CFI beperkt zich voor wat het vmbo betreft tot de 4 bekende sectoren zonder een onderverdeling te maken in bijvoorbeeld Bouwtechniek. Tijdens eerdere evaluaties voor de ToekomstPas is met behulp van deze jaarlijks opgeschoonde CFI-cijfers het aantal leerlingen op vmbo-scholen met een afdeling Bouwtechniek bepaald. Tevens is naar het rendement gekeken van scholen met een afdeling Bouwtechniek. Dit laatste is nu dus niet meer mogelijk. We zullen volstaan met het vermelden van leerlingaantallen. Daar waar mogelijk worden relevante tabellen van ToekomstPas evaluaties herhaald, aangevuld met recente cijfers.

2.1 Secundaire analyses: Leerlingaantallen VMBO Bouwtechniek

Zoals uit eerdere evaluaties is gebleken, daalt het aantal leerlingen Bouwtechniek elk jaar gestaag. De onderstaande tabel laat zien dat daar dit jaar ook sprake van is. In voorgaande jaren lag de procentuele afname tussen de 5 en 8%. Dit jaar ligt de afname op 4%. Het aantal leerlingen KBL lijkt redelijk stabiel. De daling van het aantal leerlingen Bouwtechniek moet dus vooral worden gezocht in de basisberoepsgerichte leerweg.

kalenderjaar	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06
aantal leerlingen Bouwtechniek	14.826	15.125	14.392	13.221	12.188	11.666
t.o.v voorg. Jr.	-----	+ 2%	- 5%	-8,1%	-7,8%	-4,3%
t.o.v 00/01	100%	+ 2%	- 3%	-11%	-18%	-21%
Aantal leerlingen KBL	Niet bekend	Niet bekend	3.234	3.187	3.086	3.153

tabel 2.1 Aantal leerlingen Bouwtechniek door de jaren heen 3^e + 4^e leerjaar te samen (bron: CFI)

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van het aantal leerlingen weer naar de verschillende sectoren.

Alle sectoren

Overzicht andere sectoren	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06
sector techniek (incl. Bouwtechniek) t.o.v voorgaande jr.	43.577 41% ---- →	45.727 37% +5%	46.184 37% +<1%	43.733 35% <-5%	41.716 34% -5%	41.258 32% -1%
<u>alleen</u> Bouwtechniek (niet meetellen bij totaal)	14.826 14% ---- →	15.125 12% +2%	14.392 11% -5%	13.221 10% -8%	12.188 9% -8%	11.666 9% -4
sector economie	30.441 28% ---- →	39.130 31% +29%	43.858 35% +12%	43.739 33% -<1%	42.255 32% -3%	40.852 32% -3%
sector zorg en welzijn	31.044 29% ---- →	37.249 30% +20%	41.874 34% +12%	42.476 32% +1% [%]	44.016 34% +4%	45.080 35% +3%
sector landbouw	1.867 2% ---- →	2.059 2% +10%	2.120 2% +3%	2.096 2% -1%	2.135 2% +2%	2111 2% -1%
Totaal:	106.929 100% ---- →	124.165 100% +16%	134.036 100% +8%	132.044 100% -1%	130.122 100% -1%	129.301 100% -<-1%

tabel 2.2 Overzicht omvang alle sectoren vmbo (bron CFI) (blauw % horizontaal lezen, zwart % verticaal!)

Tabel 2.2 laat zien dat de daling van het aantal leerlingen binnen de sector techniek in vergelijking met vorig jaar (04 / 05) nagenoeg tot stilstand is gekomen (afname van -5% naar -1%) . Dat kan nog niet worden gezegd van de leerlingen Bouwtechniek. Toch is ook bij deze richting de daling afgenomen van -8% vorig jaar (04 / 05) naar -4% afname dit jaar (05 / 06).

De sector Economie neemt met -3% af, terwijl Zorg en Welzijn met +3% is gegroeid. Zij is dit jaar met 35% de grootste sector. Vorig jaar (04 / 05) stond zij op een gedeelde eerste plaats samen met de sector Techniek.

Type leerweg Bouwtechniek

Binnen de richting Bouwtechniek kiezen leerlingen voor een bepaald leerweg. De keus zal voor een deel worden bepaald door de mate waarin een leerling praktisch dan wel theoretisch is gericht. Zeer praktisch ingestelde leerlingen zullen sneller kiezen voor een basisberoepsgerichte leerweg (BBL) of een kaderberoepsgerichte leerweg (KBL). Theoretisch ingestelde leerlingen zullen vaker kiezen voor de gemengde leerweg (GL). Bijna alle scholen bieden de Basis- en Kaderberoepsgerichte leerweg aan. Dit zijn dan ook nog steeds qua omvang de grootste leerwegen, gevolgd door leerwerktrajecten. Veel minder vaak worden de gemengde leerweg en intrasectoraal (bouwbreed) aangeboden.

Aanbod Type leerwegen	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06
Gemengde leerweg	-	63	67	56	64	55
	-	24%	25%	21%	24%	24%
t.o.v voorgaande jr.	---- →	+100%	+6%	-16%	+8%	-14%
Kaderberoepsgericht	3	203	196	193	188	185
	1%	76%	73%	72%	70%	80%
	---- →	+100%	-3%	-1%	-3%	-2%
Basisberoepsgericht	256	255	222	216	210	201
	95%	95%	83%	81%	87%	86%
	---- →	+/-%	-13%	-3%	-3%	-4%
Intrasectoraal (bouwbreed)	-	32	45	47	47	44
		12%	17%	18%	18%	19%
		+100%	+40%	+2%	+/- %	-6%
Leerwerktrajecten	-	-	91	111	111	83
	-	-	34%	41%	41%	40%
	---- >	-	+100%	+22%	+/-%	-25%
					(n=267)	(n=232)

tabel 2.3 Aanbod opleidingen Bouwtechniek vmbo scholen met afdeling Bouwtechniek (Bron CFI)
(meerdere antwoorden/leerwegen mogelijk!)

Van alle scholen met een Bouwtechniekafdeling (232) bieden er 55 dit jaar de gemengde leerweg aan wat neer komt op 24%. Ten opzichte van vorig jaar (toen nog 64 scholen deze leerweg aanboden) is dat een afname van -14%. Een nog grotere afname zien we bij Leerwerktrajecten. Dit jaar bieden nog 83 scholen dit aan. Vorig jaar waren dat er 111 wat neerkomt op een afname van -25%.

De verhouding tussen de verschillende leerwegen is in vergelijking met het voorgaande jaar weinig veranderd (zwarte percentages). Het enige wat opvalt is dat de leerweg kaderberoepsgericht naar verhouding is toegenomen van 70 naar 80%.

Leerlinggegevens

Onderstaande gegevens zijn gebaseerd op de exacte leerlingaantallen van het CFI. We geven de cijfers voor het derde leerjaar 05 / 06.

Derde leerjaar 05/06	Totaal	aantal meisjes	aantal LWOO
- gemengde leerweg (van de gemengde leerweg is 19% meisje)	609 (8%) 10% 100%	119 (26%) 38% 19%	11 (<1%) <1% <1%
- kaderberoepsgerichte leerweg (van kaderber.lw. is 6% meisje, 14% LWOO)	1674 (25%) 27% 100%	95 (25%) 30% 6%	239 (8%) 11% 14%
- basisberoepsgerichte leerweg (van basisber.lw. is 3% meisje en 50% LWOO)	2853 (51%) 46% 100%	79 (40%) 25% 3%	1425 (75%) 69% 50%
- intrasectoraal	920 (12%) 15% 100%	18 (7%) 6% 2%	327 (9%) 16% 35%
- leerwerktraject	83 (3%) 2% 100%	1 (1%) <1% <1%	62 (7%) 3% 74%
Totaal	6139 100% 100%	312 100% (5%) 5%	2064 100% (35%) 34%

tabel 2.4 Aantal leerlingen 3^e leerjaar 05 – 06 (blauw % horizontaal lezen, zwart % verticaal, rood % vorig jaar)

In deze tabel staan de gegevens van het vierde leerjaar 05 / 06.

Vierde leerjaar 05/06	Totaal	aantal meisjes	aantal LWOO
- gemengde leerweg	264 (4%) 5% 100%	23 (6%) 13% 9%	46 (<1%) 2% 17%
- kaderberoepsgerichte leerweg	1479 (25%) 27% 100%	70 (37%) 40% 5%	174 (7%) 9% 12%
- basisberoepsgerichte leerweg	2801 (53%) 51% 100%	57 (46%) 32% 2%	1318 (69%) 69% 47%
- intrasectoraal	712 (11%) 13% 100%	22 (9%) 11% 3%	161 (9%) 8% 23%
- leerwerktraject	271 (7%) 5% 100%	4 (1%) 2% 1%	215 (14%) 11% 79%
Totaal	5527 100% 100%	176 100% (3%) 3%	1914 100% (36%) 35%

tabel 2.5 Aantal leerlingen 4^e leerjaar 05 - 06

De cijfers komen grotendeels overeen met de gegevens van eerder evaluaties. Verder blijkt dat de basisberoepsgerichte leerweg naar verhouding afneemt ten gunste van de kaderberoepsgerichte leerweg. Dit doet zich in zowel het derde als ook in het vierde leerjaar voor bij twee elkaar opvolgende cohorten. Let wel: het zijn percentages en geen absolute aantallen.

Doordat het totaal aantal leerlingen daalt kan een stijging van een percentage betekenen dat het aantal leerlingen juist stabiel blijft bij krimp van de totale groep. Dit is ook de conclusie die werd getrokken bij tabel 2.1 (zie pagina 5). In tabel 2.1 zijn de gegevens van 2 verschillende cohorten bij elkaar genomen, voor kbl 3^e en 4^e jaar = 1674 + 1479=3153).

Omvang afdelingen Bouwtechniek door de tijd heen

Doordat het leerlingaantal Bouwtechniek al geruime tijd daalt zullen er ook wijzigingen plaats vinden op scholen wat betreft de omvang van de afdeling Bouwtechniek.

Omvang afdeling Bouwtechniek	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06
1 - 25 lln	10%	11%	12%	18%	19%	23%
26 - 50 lln	41%	40%	39%	35%	41%	45%
51 - 75 lln	27%	24%	25%	28%	24%	16%
76 – 100 lln	11%	13%	12%	9%	9%	7%
100 lln en meer	11%	13%	11%	10%	7%	8%
Totaal	100% (n=255)	100% (n=254)	100% (n=249)	100% (n=243)	100% (n=239)	100% (n=232)

tabel 2.6 Ontwikkeling van omvang afdelingen Bouwtechniek (3^e + 4^e leerjaar samen)

Zoals uit eerdere evaluaties bleek neemt de omvang van de afdeling Bouwtechniek sinds 2001/2002 af. Die trend zet zich voort in het schooljaar 05/06. Langzaam maar zeker krimpen de afdelingen Bouwtechniek terwijl het aantal scholen met een afdeling Bouwtechniek ook vermindert (van 255 in 00/01 naar 232 in 05/06).

2.2 Doorstroming van 3^e naar 4^e leerjaar

Voor het bepalen van doorstroming hebben we grotendeels gebruik gemaakt van CFI-data. Het aantal derde jaarsleerlingen Bouwtechniek dat naar het vierde leerjaar doorstroomt blijkt door de jaren heen een constant percentage te zijn. Het percentage ligt vanaf 01 / 02 tot 04 / 05 telkens tussen de 85 en 87%.

Percentage 3 ^e jaars Bouwtechniek door naar 4 ^e jaar	3 ^e jr 00/01 4 ^e jr 01/02	3 ^e jr 01/02 4 ^e jr 02/03	3 ^e jr 02/03 4 ^e jr 03/04	3 ^e jr 03/04 4 ^e jr 04/05	3 ^e jr 04/05 4 ^e jr 05/06
	91%*	85%	86%	88%	87%

tabel 2.7 Doorstroming van 3^e naar 4^e leerjaar Bouwtechniek (bron CFI)

Uitstroom naar vervolgopleidingen

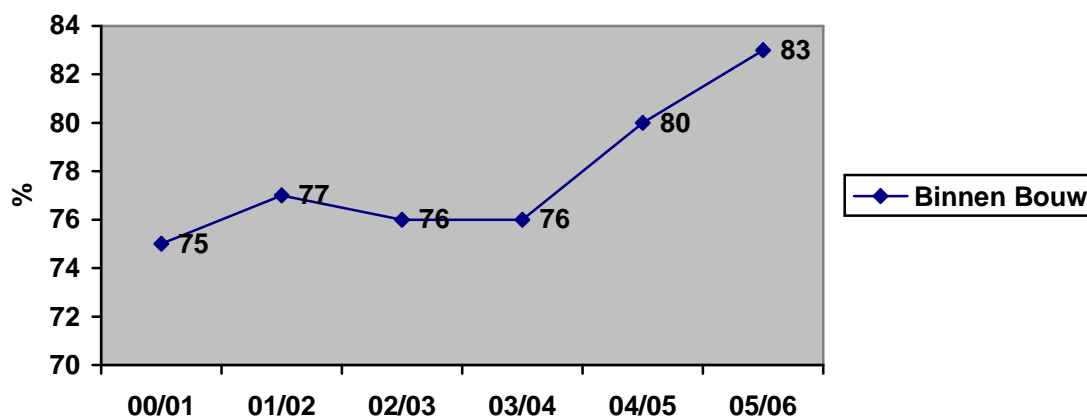
Wat doen leerlingen als zij het diploma hebben behaald? Het ligt voor de hand dat een groot deel van de gediplomeerde leerlingen binnen Bouwtechniek verder gaat, werkend dan wel lerend of een combinatie daarvan. Een deel zal de bouw om allerlei redenen de rug toekeren. Zij gaan verder leren en/ of werken buiten de bouw.

De uitstroom gegevens worden niet centraal en op gezette tijden geregistreerd. Momenteel is het zelf verzamelen van uitstroomgegevens via scholen de enige manier om zicht te krijgen op de uitstroom van leerlingen. Even als bij vorige evaluaties zijn alle scholen, die lid zijn van het Platform, benaderd met de vraag of zij een uitstroom-formulier willen invullen. 72 van de 229 aangeschreven scholen heeft dit gedaan. Dit is een zeer goede respons in vergelijking met eerdere jaren. (Een voorbeeld van het doorstroom formulier is als bijlage 1 opgenomen). De actuele resultaten staan in de twee laatste kolommen van de onderstaande tabel. De kolom met cohort 2004/2005 geeft de feitelijke uitstroom weer zoals docenten deze hebben berekend. De laatste kolom*, met gegevens van cohort 2005/2006, is een inschatting van de docent voor dit cohort. Deze gegevens zijn nog niet altijd bekend en dus in sommige gevallen een inschatting. De gegevens van de overige cohorten komen uit eerdere evaluaties en zijn ter vergelijking opgenomen.

Uitstroompercentages (04/05)	Cohort 2000/2001	Cohort 2001/2002	Cohort 2002/2003	Cohort 2003/2004	Cohort 2004/2005	Cohort* 2005/2006
Opleiding binnen de bouw	67%	68%	68%	67%	70%	71%
bbl-traject	75%	78%	75%	69%	64%	65%
bol-traject	25%	22%	25%	30%	30%	31%
onbekend	-	-	-	-	6%	4%
Werk binnen de bouw	8%	9%	8%	9%	10%	12%
Vergoeding buiten de bouw	18%	17%	17%	19%	14%	13%
Werk buiten de bouw	7%	6%	6%	5%	3%	2%
onbekend	-	-	-	-	3%	2%
Totaal	100% (n=33)	100% (n=37)	100% (n=43)	100% (n=45)	100% (n=73)	100% (n=72)

tabel 2.8 Uitstroompercentages (Bron doorstroomformulier 2006, Platform vmbo Bouwtechniek)

De cijfers voor de verschillende cohorten komen telkens redelijk overeen, met een lichte stijging in de laatste twee cohorten. Toch verandert er de laatste twee jaar wat. Als een simpel onderscheid wordt gemaakt tussen binnen de bouw blijven of er buiten (dus ongeacht werk en/of opleiding) ontstaat het volgende beeld:

De laatste cijfers die scholen hebben verschaft, laten zien dat naar verhouding steeds meer leerlingen een keus maken voor een opleiding of werk in de bouw/hout sector. M.a.w. de sector weet veel leerlingen (83%) binnen boord te houden. Let wel het gaat hier om de verhouding. Absoluut gezien neemt de feitelijk gekwalificeerde instroom nog steeds af.

3 Leerlingen op het vmbo

Bij het project “De ToekomstPas”, dat vooraf ging aan het onderhavige onderzoek, lag het accent op “binding” van derde en vierdejaars leerlingen aan de reeds gekozen sector Bouwtechniek. Evaluaties en het dalend aantal leerlingen Bouwtechniek hebben geleid tot nieuwe inzichten en herformulering van doelstellingen.

Er heeft een accentverschuiving plaats gevonden van “binding” naar meer “informereren/communiceren”. Het bevorderen van gekwalificeerde uitstroom in de bouw en hout sector begint niet bij het stimuleren en binden van derdejaars leerlingen maar veel eerder. Zonder een verbeterde instroom zal de uitstroom ook weinig kunnen toenemen. De focus is dus verschoven van derde en vierdejaars leerlingen naar tweede en derdejaars leerlingen. Tevens zijn er uitgebreide informatiepakketten ontwikkeld om leerlingen op de basisscholen te informeren over de kaderberoepsgerichte leerweg bij vmbo Bouwtechniek. Om zicht te krijgen op de door leerlingen ontvangen voorlichting, de waardering er van en mogelijke invloed op sector/richting keuze is voor zowel tweede als derdejaars leerlingen een compacte vragenlijst opgesteld. Deze vragenlijsten zijn in de maand juni, net voor het einde van het schooljaar, aan een 30 tal scholen toegezonden met het verzoek om een tweede en derde klas vmbo deze te laten invullen. In totaal zijn de formulieren van 10 scholen geretourneerd. De responderende scholen zijn redelijk netjes verdeeld over geheel Nederland. In totaal heeft dit geresulteerd in 191 tweedejaars formulieren en 180 derdejaars formulieren. Paragraaf 3.1 geeft de resultaten weer van de peiling onder de tweedejaars vmbo leerlingen. Van beide vragenlijsten is een voorbeeld opgenomen als bijlage (vmbo-2 vragenlijst als bijlage 2, vmbo-3 vragenlijst als bijlage 3)

3.1 Peiling tweedejaars leerlingen vmbo

sectorkeuze

In de maand april maken leerlingen in het tweede jaar een voorlopige keuze voor een bepaalde sector en richting. Aan het einde van het studiejaar, in de maand juni, kiest men definitief. Doordat de vragenlijst in juni is ingevuld kon naar de definitieve sectorkeuze worden gevraagd.

Welke sector heb je gekozen?	jongen	meisje	Totaal	Indien Techniek, welke richting?		
				Waarvan	Bouwtechniek:	Anders:
Techniek	82%	3%	63%		44%	
Zorg en welzijn	9%	87%	28%			56%
Economie	6%	10%	7%			
Landbouw	-	-	-			
Nog niet gekozen	3%	-	2%			
	100% (n=122)	100% (n=39)	100% (n=166)			100% (n=104)

tabel 3.1 Sectorkeuze aan het einde van het tweede jaar

Ten eerste valt de enorm scheve verdeling jongen/ meisje op. CFI cijfers laten zien dat de verdeling 49% meisje en 51% jongen zou moeten zijn. We hebben geen verklaring voor het grote verschil. De tweedejaars gegevens zullen dan ook niet altijd representatief zijn door de enorme oververtegenwoordiging van jongens. Toch zullen we daar waar mogelijk aangepaste uitspraken over de tabellen doen.

Het blijkt dat jongens aan het einde van het tweede jaar hoofdzakelijk Techniek kiezen (82%). Meisjes kiezen vooral voor Zorg en Welzijn (87%) Welgeteld 1 meisje kiest wel voor Techniek. Gegeven de keus voor Techniek, hoeveel leerlingen kiezen dan voor Bouwtechniek? Het blijkt op de onderzochte scholen, allen met een afdeling Bouwtechniek, 44% te zijn.

Maar waarom kiest men voor een bepaalde sector, heeft dat met interesse te maken, de kans op werk of kent men iemand die werkt in de gekozen sector? In tabel 3.2 worden 11 mogelijke redenen afgezet tegen de 4 sectoren plus extra de leerlingen die voor Bouwtechniek hebben gekozen. Leerlingen konden meerdere antwoorden kiezen.

Waarom heb je deze sector gekozen?	Bouwtech.	Techniek Ex. B.T.	Zorg & wz	Economie	Landb.	Totaal
Gewoon interesse in deze richting	58%	60%	63%	50%	1	57%
Paste beste bij mij, ben ik goed in	51%	53%	59%	50%	1	53%
Goede kans op werk	24%	26%	13%	25%	1	22%
Zal mij er verder in kunnen ontwikkelen	24%	37%	24%	25%		29%
Gesprekken ouders/verzorg. kennissen	29%	26%	39%	17%		30%
Gesprekken medeleerlingen/ vriend(in)	4%	4%	7%	-	1	4%
Gesprekken docent/ mentor	13%	9%	13%	17%		12%
Voorlichting tijdens basisschool	7%	4%	7%	-		4%
Voorlichting afgelopen twee jaar	20%	30%	26%	25%		25%
Heb familie die in de bouw werkt*	51%	9%	4%	-	1	17%
Anders	16%	16%	17%	17%		17%
Weet ik niet	4%	11%	15%	8%		11%
LET OP meerkeuze	MK (n=45)	MK (n=57)	MK (n=46)	MK (n=12!)	MK (n=1!)	MK (n=161)

tabel 3.2 Redenen sectorkeuze vmbo 2° jaar

De drie meest genoemde reden om te kiezen voor een bepaalde sector zijn “gewoon interesse in deze richting” gevolgd door “past het beste bij mij, ben ik goed in” en “gesprekken ouders/verzorgers en kennissen”. Wat betreft de eerste twee, verschillen de leerlingen per gekozen sector niet veel van elkaar. De “goede kans op werk” speelt bij de sectorkeuze wat minder mee, deze wordt door 22% genoemd. Voorlichting heeft bij een kwart van alle leerlingen invloed gehad op hun sectorkeuze. Ruim de helft van de leerlingen die Bouwtechniek heeft gekozen geeft aan dat zij (o.a.) voor deze sector hebben gekozen omdat zij familie hebben die reeds in de bouw werkzaam is. Het is evident dat deze antwoordcategorie niet passend is voor de andere sectoren en zal bij vervolgonderzoek worden aangepast*.

Het is interessant dat “gesprekken met ouders/verzorgers en kennissen” zo veel vaker wordt genoemd door leerlingen die Zorg en Welzijn gaan volgen. Helaas zijn er onvoldoende meisjes in de steekproef om te achterhalen of het een effect is dat veroorzaakt wordt door de specifieke sectorkeuze of een onderliggende verklaring zoals sekse. Immers meisjes kiezen veelal voor Zorg en Welzijn en jongens toch vaak voor de sector techniek.

Als wordt gekeken naar “het je er verder in kunnen ontwikkelen” is eveneens opvallend dat “techniek exclusief Bouwtechniek” veel hoger scoort dan de andere sectoren, inclusief Bouwtechniek.

Andere redenen die worden genoemd zijn in veel gevallen een explicatie van het gegeven antwoord “gewoon interesse”. Daarnaast geven leerlingen aan dat er sprake is van een beroepskeuze die van vader op zoon wordt overgedragen, soms zelfs via het familiebedrijf.

Het is natuurlijk de vraag of de uiteindelijke sectorkeuze ook de sector was die een leerling bij aanvang van zijn opleiding het leukste leek. Het is heel goed denkbaar dat ervaringen, verhalen en voorlichting in de eerste twee jaar op het vmbo een heel ander beeld hebben gegeven van bepaalde sectoren. Misschien had een leerling bij aanvang van de studie een heel ander of geen idee. Als hiernaar wordt gevraagd blijkt dat ruim 71% van alle leerlingen al direct bij de start van de opleiding heel goed wist wat ze wilden gaan doen. Zij zijn bij hun toenmalige idee/keuze gebleven. Opsplitsing naar geslacht laat zien dat bij 83% van de meisjes bij aanvang van de opleiding de keuze voor een bepaalde sector al min of meer vast ligt. Bij jongens is dit percentage lager, namelijk 69%.

17% van alle leerlingen heeft in eerste instantie wel een sector in het hoofd, maar besluit in de afgelopen twee jaar toch een andere sector te gaan volgen. 12% van de leerlingen had bij aanvang van de studie geen enkel idee. 29% van alle leerlingen heeft zijn of haar sectorkeus gewijzigd of had bij aanvang van de opleiding geen enkel idee. Als we weer een opdeling naar sekse maken blijkt dat het gaat om 18% van de meisjes dat wisselt en 31% van de jongens. Deze percentages geven aan welke ruimte er is als het gaat om een eventuele overstap naar Bouwtechniek. Van de 24 leerlingen die wisselen doen dat er 11 binnen de sector techniek waaronder 4x Bouwtechniek.

De huidige school waar de tweedejaars leerlingen op zitten is een vmbo met aparte Bouwtechniekafdeling. Op de vraag of dit heeft meegespeeld bij de keus voor juist deze school antwoordt bijna 60% van de leerlingen die Bouwtechniek hebben gekozen bevestigend. Voor de leerlingen die een andere richting *in techniek* kiezen ligt dit percentage op 33%. Leerlingen uit de andere sectoren geven aan dat het niet heeft meegespeeld bij de keuze voor juist deze school.

Soms staat het voor een leerling als heel lang vast wat hij of zij wil gaan doen. Vaak zijn andere mogelijkheden, die wel binnen het bereik liggen, toch geen optie. De keuze wordt dan beperkt en laat geen andere overwegingen toe. Op de vraag of er tijdens het maken van de keuze tenminste gedacht is aan Bouwtechniek antwoordt 43% neen, nooit overwogen. Het percentage meisjes wat dit zegt is 95%! 23% van alle leerlingen weet het gewoon niet meer. Van de 34% (waarvan 2 meisjes) dat resteert en kennelijk de richting Bouwtechniek wel heeft overwogen gaat 19% (waarvan 1 meisje) deze sector ook daadwerkelijk volgen. 15% heeft ook serieus nagedacht over Bouwtechniek maar ziet er van af. Als gevraagd wordt naar de reden(en) komt daar het volgende uit:

- andere richting toch leuker (27x) (pull factor)
- blijkt toch niks voor mij te zijn (8x) (push factor)
- meer iets voor jongens (1x)

Het blijken niet zozeer negatieve zaken te zijn die een leerling doen besluiten geen Bouwtechniek te gaan volgen. Andere richtingen lijken gewoonweg leuker. Het is natuurlijk de vraag in hoeverre dit verband houdt met de hoeveelheid verkregen voorlichting en de kwaliteit er van.

Voorlichting

Uit tabel 3.2 bleek dat voorlichting een niet zo'n heel belangrijke rol speelt bij het tot stand komen van de keus voor een bepaalde sector. Dit kan aan verschillende zaken liggen. Te denken valt aan de omvang die onvoldoende kan zijn, het moment van voorlichting kan slecht getimed zijn en zo kan de kwaliteit te wensen over laten. Ook deze zaken hebben we bij leerlingen aan de orde gesteld.

Op de vraag of leerlingen voldoende zijn voorgelicht over de richting Bouwtechniek antwoordt 73% "ja voldoende" tot "ruim voldoende". Bij opsplitsing naar de uiteindelijk gekozen sector blijkt dat leerlingen met techniek meer tevreden zijn over de hoeveelheid voorlichting (B.T. 87%, Techniek ex.B.T. 82%) dan bijvoorbeeld de leerlingen die voor Zorg en Welzijn hebben gekozen (58%). Aan de 46 leerlingen, die aangeven onvoldoende voorlichting te hebben gehad, is gevraagd waar zij graag meer over hadden willen weten. Slechts 15 schrijven iets op. Men komt niet verder dan antwoorden in de trend van "weet niets", "eigenlijk niets", "wil niet met handen werken". Misschien is de vraag te moeilijk en kunnen deze leerlingen weinig verzinnen.

Voorlichting op de basisschool

Het Platform Bouwtechniek heeft voorlichtingsmateriaal ontwikkeld dat speciaal bedoeld is voor leerlingen op de basisschool genaamd "Kies Kader". Dit voorlichtingspakket is gratis bij het Platform aan te vragen en voorziet in voorlichting over de kaderberoepsgerichte leerweg bestaande uit een dvd-film, een brochure voor ouders/ verzorgers, een poster "Kiezen voor Kader", een informatiemap voor de leerkrachten bovenbouw en opdrachten voor leerlingen.

Van alle tweedejaars leerlingen heeft 35% daadwerkelijk op de basisschool op één of andere manier voorlichting gehad over werken en leren in de bouw. Hier onder volgt een korte opsomming in volgorde van belangrijkheid:

- film gezien over leren en werken in de bouw (36x)
- leerkracht heeft er één of meerdere lessen aan besteed (20x)
- folders ontvangen voor mijn ouders/ verzorgers (14x)
- poster "Kies Kader" gezien op basisschool (13x)
- anders (9x): { dag meedraaien (5x), opendag school (2x), TV (2x) }

Voorlichting op het vmbo

Naast reguliere voorlichting wordt er op het vmbo ook praktische sectororiëntatie (PSO) verzorgd. Het Platform heeft voor de Bouwtechniek een pakket samengesteld dat bestaat uit een cd-rom ter oriëntatie op Bouwtechniek, de website www.bouwberoepen.nl en een doeopdrachten map.

De gegevens laten zien dat tweederde van de tweedejaars leerlingen een vorm van PSO heeft ontvangen. Hiervan heeft 71% deze sectorinformatie voor het vak *Bouwtechniek* gehad. Van hen heeft de ruim helft de doeopdrachten map gebruikt en 6% de website www.bouwberoepen.nl bezocht. Deze gegevens gezet in een schema:

Praktische sector-oriëntatie gehad?		Ook voor het vak Bouwtechniek gehad?		Heb gebruik gemaakt van:	
Nee	34%				
Ja	66%	Nee	29%		
		Ja	71%	Doe-opdrachten	54%
			-	Website www.bouwberoepen.nl	6%
	100% (n=172)		100% (n=105)		100% (n=67)

tabel 3.3 Praktische sectororiëntatie gehad? (vmbo 2e jaar)

Andere vormen van voorlichten die leerlingen de afgelopen twee jaar hebben ontvangen zijn de folder "Kies Bouwtechniek" (18%), docent die één of meer lessen heeft besteed aan voorlichten over leren en werken in de bouw (28%) en "anders, open dagen" (3x).

Op de vraag of de leerlingen iets aan de voorlichting over Bouwtechniek hebben gehad antwoordt 55% positief en 45% negatief.

In de onderstaande tabel zijn de gegevens opgesplitst naar sector.

Heb je wat aan de voorlichting B.T. gehad?	Bouwtech.	Techniek Ex. B.T.	Zorg & wz	Economie	Landb.	Totaal
Heel veel aan gehad	23%	2%	3%	-		8%
Redelijk veel aan gehad	55%	52%	30%	40%		47%
Niet zo veel aan gehad	12%	15%	5%	20%		11%
Weinig aan gehad	2%	6%	7%	20%		6%
Niets aan gehad	8%	25%	55%	20%		28%
	100% (n=40)	100% (n=48)	100% (n=40)	100% (n=10!)	(n=0)	100% (n=138)

tabel 3.4 Heb je wat aan de voorlichting Bouwtechniek gehad? (vmbo 2^e jaar)

Het is duidelijk dat vooral de leerlingen die voor Bouwtechniek hebben gekozen positief zijn over de ontvangen voorlichting. 78% van hen heeft er redelijk tot heel veel aan gehad. Aan de leerlingen die er "niet zoveel", "weinig" of niets aan hebben gehad is gevraagd waarom dat het geval is. De 43 opmerkingen vallen in twee categorieën uiteen, te weten: "geen interesse, ga toch geen B.T. doen" (is veruit grootste categorie) en 2 "wist ik al e.d.". Deze laatste groep bestaat vooral uit leerlingen die Bouwtechniek gaan volgen.

Beeld van werken en leren in de bouw

Om te achterhalen of het beeld dat leerlingen hebben van de sector Bouwtechniek in de loop van de afgelopen twee jaar is veranderd, werd twee maal een oordeel gevraagd.

Hoe dacht je twee jaar geleden over werken en leren in de bouw, en hoe is dat nu?	Twee jaar geleden:	En momenteel:
Zeer positief	12%	18%
Positief	20%	28%
Neutraal	45%	29%
Negatief	12%	12%
Zeer negatief	11%	12%
	100% (n=147)	100% (n=154)

tabel 3.5 Beeld van Bouwtechniek over twee jaar (vmbo 2^e jaar)

In het algemeen is men positiever over de sector Bouwtechniek gaan denken. Bij aanvang van het eerste jaar is 32% positief, aan het einde van het tweede jaar is dat percentage opgelopen tot 46%. Het is de middengroep, die in de eerste kolom "neutraal" scoort, die positiever wordt. De groep leerlingen die in beginsel negatief is blijft dat, ook na twee jaar. De leerlingen die positiever worden blijken hoofdzakelijk jongens te zijn.

Als het gemiddelde per sector wordt uitgerekend waarbij techniek is opgesplitst in Bouwtechniek en Techniek ex. B.T. valt op dat de leerlingen die hebben gekozen voor Bouwtechniek beduidend positiever zijn gaan denken over werken en leren in de bouw. Alle andere leerlingen denken na twee jaar (gemiddeld genomen) nog steeds even positief of negatief over werken en leren in de bouw. De toename in tabel 3.5 komt dus geheel op het conto van de leerlingen Bouwtechniek.

Het eindoordeel over de voorlichting Bouwtechniek in de vorm van een rapportcijfer komt neer op een 6,5. Ook hier scoren de leerlingen Bouwtechniek het hoogst (7,7), gevolgd door de leerlingen die wel techniek kiezen maar geen B.T. (6,5). De leerlingen die de sector Zorg en Welzijn gaan volgen geven de voorlichting over Bouwtechniek een 5,6. De leerlingen economie geven het laagste cijfer voor de voorlichting, een 5,4.

Wat kan er worden verbeterd aan de voorlichting Bouwtechniek? Op deze vraag scoort “meer voorlichting over *werken* in de bouw” het hoogst met 42%. Daarna komt “eerder voorlichting geven” met 31%, gevolgd door “meer voorlichting over *leren* in de bouw” (25%). Op de “anders” categorie, gescoord door 16 leerlingen wordt weinig zinnigs geantwoord. 2x wordt gepleit voor meer voorlichting, 1x “voorlichting welke school goed is” en overig (13x)

Aan het einde van de vragenlijst is gevraagd of leerlingen het logo aan de voorzijde kennen. Een derde van de leerlingen geeft aan het logo gezien te hebben.

3.2 Peiling derdejaars leerlingen vmbo Bouwtechniek

Derdejaars leerlingen hebben er inmiddels 1 jaar Bouwtechniek op zitten. Ook van deze leerlingen willen we graag weten hoe men over Bouwtechniek dacht bij aanvang van de opleiding en of dat beeld in de loop van de drie jaar is veranderd. Daarnaast komen zaken aan de orde zoals: toekomstplannen na afronding van de studie. Wil men straks verder in de Bouwtechniek of gaat het roer om na het behalen van het diploma.

Sectorkeuze

De ondervraagde leerlingen uit het 3^e leerjaar (n=180 waarvan 4 meisjes) zijn geselecteerd op het volgen van een opleiding Bouwtechniek. Voor een groot deel van deze leerlingen stond de keus voor Bouwtechniek al vast bij aanvang van de eerste jaar vmbo (72%). Bij de tweedejaars lag dit percentage op 71%. Zo'n 15% van de derdejaars leerlingen Bouwtechniek had bij aanvang van het eerste schooljaar eigenlijk interesse in een andere sector. De meesten van hen (82%) wilden eigenlijk een andere richting binnen de sector techniek volgen. Het komt zelden voor (5%) dat een leerling voornemens is "Zorg en Welzijn" te gaan volgen en vervolgens toch in de Bouwtechniek verzeild raakt. Dit geldt ook leerlingen uit de sectoren Economie en Landbouw. De kans om leerlingen voor de Bouwtechniek te winnen is dus het grootst binnen de andere richtingen van de sector techniek.

Op de vraag waarom men aan het einde van het tweede jaar Bouwtechniek heeft gekozen antwoord 77% "gewoon interesse "en/of "paste goed bij mij". Voor de tweedejaars lag dat percentage op 84%.

Waarom heb je deze sector gekozen?	3 ^e jaar BT	2 ^e jaar BT
Gewoon interesse in deze richting	59%	58%
Paste beste bij mij, ben ik goed in	31%	51%
Goede kans op werk	19%	24%
Zal mij er verder in kunnen ontwikkelen	28%	24%
Gesprekken ouders/verzorg. Kennissen	20%	29%
Gesprekken medeleerlingen/ vriend(in)	9%	4%
Gesprekken docent/ mentor	6%	13%
Voorlichting tijdens basisschool	1%	7%
Voorlichting afgelopen drie jaar	16%	20%
Heb familie die in de bouw werkt	30%	51%
Anders	11%	16%
Weet ik niet	7%	4%
Let op: meerkeuze!	MK (n=180)	MK (n=45)

tabel 3.6 Redenen sectorkeuze vmbo 2^e en 3^e jaar

Andere redenen die worden genoemd zijn:

- had dit vak al heel lang voor ogen (8x)
- van vader op zoon en/of familie bedrijf (5x)
- vond het gewoon leuk (4x)
- het makkelijkst en/of kon niet anders (2x)
- pso (1x)
- overig (1)

Het is interessant dat 8 derdejaars leerlingen aangeven al heel lang een specifiek beroep voor ogen te hebben terwijl de tweedejaars het veel algemener houden. Deze laatste spreken meer in termen van "interesse in deze richting".

Het uitstroomonderzoek op pagina 10 laat zien dat dit jaar (05/06) 83% van de leerlingen Bouwtechniek na het behalen van het diploma in de bouw blijft, lerend dan wel werkend. Als aan derdejaars leerlingen Bouwtechniek gevraagd wordt een inschatting te maken wat zij zullen doen geeft 51% aan dat zij zeer **zeker** verder gaan in de Bouwtechniek. Ruim 21% zegt **waarschijnlijk** wel verder te gaan in deze richting en 21% **twijfelt** en weet het nog niet. 6% geeft aan nu al te weten dat zij zullen **overstappen**. De inschatting van leerlingen strookt aardig met de onder docenten verzamelde gegevens (tab 2.9).

Als we er van uitgaan dat de helft van de twijfelaars het roer inderdaad om gooit komen we op een te verwachten percentage tussen de 79-85% gekwalificeerde doorstroming in de bouw voor 06/07. Herhaling van deze meting kan hier uitsluitel over geven. Het kan handig zijn bovenstaande gegevens voortaan opnieuw te vragen, omdat zij mogelijk een indicatie (kunnen gaan) vormen voor wat in latere jaren (hier 06/07) zal gebeuren met de gekwalificeerde uitstroom naar de Bouwsector.

Op de vraag hoe positief leerlingen denken over Bouwtechniek *aan het begin van het derde jaar* kunnen we kort zijn, 77% is positief tot zeer positief en 21% is neutraal. Slechts 2% is ronduit negatief. Dit blijken de leerlingen te zijn die bij de vraag naar de redenen hun sectorkeuze hebben aangegeven "was het makkelijkst of kon niet anders". Dit beeld is aan het einde van het derde jaar niets veranderd.

Voorlichting

Ook aan derdejaars leerlingen is gevraagd of zij tijdens de eerste twee jaar op het VMBO voldoende zijn voorgelicht over de richting Bouwtechniek. 76% geeft aan dat het voldoende tot ruim voldoende was, 17% vond het onvoldoende en 7% weet het eigenlijk niet meer. Aan de leerlingen die het onvoldoende vonden is gevraagd wat men onvoldoende vond. Men noemt:

- hoe alles in elkaar steekt (10x)
- vakgerichte voorlichting (5x)
- graag ook in 1^e PSO (1x)
- weet ik niet (7x)

Een onderdeel van de voorlichting is de website www.vmbo-bouwtechniek.nl . Deze website is per januari actief. Het is echter de vraag in hoeverre leerlingen deze site kennen en of ze hem ook gebruiken.

Bijna 81% van de derdejaars leerlingen Bouwtechniek heeft de site nog niet bezocht. De belangrijkste reden is dat men simpelweg het internet adres niet kent (71%). In 17% van de gevallen is de leerling niet geïnteresseerd in de informatie. Het aantal leerlingen wat geen internetaansluiting heeft is verwaarloosbaar. De 14 leerlingen die een andere reden opgeven voor het niet bezoeken van de site geven aan dat zij niet wisten dat er een specifieke Bouwtechniek - site bestaat.

Speciaal voor leerlingen die de kaderberoepsgerichte leerweg volgen is het digitale leermiddel van het bouwproces van een sportcomplex ontwikkeld. Ook hier is het de vraag of leerlingen het leermiddel kennen, hoe zij er gebruik van hebben gemaakt en of het duidelijkheid heeft verschaft wat je met een KBL opleiding kunt worden.

Ruim een kwart van de leerlingen voor wie het leermiddel is bedoeld kent het, onderverdeeld in 12% die het wel kent maar *niet* heeft gebruikt en 14% die het kent en tevens heeft gebruikt. Van deze laatste groep leerlingen geeft 57% aan dat ze nu beter weten wat je met een KBL opleiding kunt worden.

Op de vraag of de derdejaars leerlingen Bouwtechniek wat aan de voorlichting tijdens het derde jaar hebben gehad antwoord 93% “redelijk veel” tot “heel veel”. Het is maar 7% die er weinig tot niets aan heeft gehad. Deze leerlingen geven aan dat het meestal onduidelijke en/of slechte voorlichting betrof.

Het gemiddelde rapportcijfer wat leerlingen geven voor de ontvangen voorlichting over Bouwtechniek in het derde jaar is een 7,1 en dat is iets lager dan de beoordeling van tweedejaars (met sector keus B.T.) voor de door hen ontvangen voorlichting (7,7)

Wat kan volgens derdejaars leerlingen beter als het gaat om voorlichting over Bouwtechniek? Ruim driekwart van de leerlingen noemt één of meerdere zaken:

	<u>3e jr B.T</u>	<u>2e jr B.T.</u>
- doorleren in de bouw	42%	25%
- meer info over werken in de bouw	30%	42%
- eerder informatie geven	14%	31%
- iets anders	4%	12%

Ter vergelijking hebben we de cijfers van de tweedejaars er naast gezet. Let wel, beide groepen beoordelen *hun eigen voorlichting!* Het is interessant dat tweedejaars meer informatie over werken in de bouw willen hebben, terwijl de derdejaars juist het accent leggen op doorleren in de bouw. Kennelijk zijn de tweedejaars leerlingen nog bezig met vragen als “wat zou ik er in de praktijk mee kunnen” terwijl derdejaars leerlingen gericht met hun toekomst/ opleiding bezig zijn.

Leerlingen beginnen aan een bepaalde opleiding en richting op grond van bepaalde verwachtingen. Het is natuurlijk de vraag of deze verwachtingen ook uitkomen. Met andere woorden, is de richting Bouwtechniek na 1 jaar ook zoals men het verwacht had? Voor 80% is dat inderdaad het geval. De 20% voor wie het anders is dan verwacht geeft het volgende aan:

- zwaarder/ moeilijker, theoretisch (7x)
- saai (4x)
- leuker dan verwacht (3x)
- wil meer diepgang/ vakinhoudelijk (2x)
- school lijkt niet op echte bouw (1x)
- algemeen (9x)

Tot slot is ook aan de derdejaars leerlingen gevraagd of zij het logo op de voorzijde van de vragenlijst kennen, ergens anders ook al eens hebben gezien. Was het 33% van de tweedejaars leerlingen die het logo herkende, bij de derdejaars is het percentage opgelopen tot 55%.

4 Docenten vmbo Bouwtechniek

De Landelijke dag

Elk jaar wordt er door het Platform vmbo Bouwtechniek op de eerste woensdag van de maand juni een landelijke dag georganiseerd. De dag is hoofdzakelijk bedoeld voor docenten Bouwtechniek en verder voor medewerkers kenniscentra en andere mensen die te maken hebben met vmbo Bouwtechniek. Dit jaar werd de Landelijke dag in Biddinghuizen gehouden.

Het Platform vmbo Bouwtechniek streeft er naar dat 75% van alle scholen die lid zijn van het Platform één of meerdere docenten Bouwtechniek afvaardigen naar deze dagen met een minimum van 65%. Uit tellingen blijkt dat 130 van de 229 scholen op de landelijke dag waren vertegenwoordigd. Dit komt neer op 57%. Zo bezien is het streefcijfer niet behaald. Als we het aantal bezoekende docenten (386) afzetten tegen het totaal aantal docenten Bouwtechniek op scholen die lid zijn van het Platform komen we meer in de richting van het streefcijfer.

Het totaal aantal docenten Bouwtechniek is niet feitelijk bekend. We weten wel het aantal scholen met afdeling Bouwtechniek (232, bron CFI) en de omvang van de afdelingen Bouwtechniek (tabel 2.6). Met deze gegevens kan een globale schatting worden gemaakt. We komen uit op een aantal van 225 tot 275 docenten per 100 scholen. Omgerekend naar 229 scholen die lid zijn van het Platform wordt het aantal docenten Bouwtechniek dan tussen de 522 en 638. Als deze schatting klopt, ligt het bezoekersaantal tussen de 60% en de 74%.

Regiobijeenkomsten

De registratie van het bezoek aan regiobijeenkomsten heeft zich beperkt tot het tellen van het aantal docenten. Er is niet geregistreerd op hoeveel unieke scholen deze docenten werkzaam waren. In paragraaf 1.2 staat een streefcijfer genoemd waarbij 75% van alle scholen die lid zijn van het Platform één of meerdere docenten Bouwtechniek de regiobijeenkomsten laat bezoeken (met minimum van 65%). Helaas hebben we deze gegevens niet op schoolniveau en beperken we ons hier tot een vergelijk van het totaal aantal docenten Bouwtechniek en het aantal bezoekende docenten. In de onderstaande tabel staan de tellingen voor de twee bijeenkomsten dit jaar.

Bezoekersaantallen regio bijeenkomsten	1 ^e bijeenkomst najaar 2005	2 ^e bijeenkomst voorjaar 2006	totaal
1	50	30	80
2	45	40	85
3	55	49	104
4	65	65	130
5	45	45	90
6	35	35	70
Totaal	295	264	559

tabel 4.1 Bezoekersaantallen regiobijeenkomsten

Per bijeenkomst ligt het bezoekerspercentage op respectievelijk 47% voor de eerste bijeenkomst en 42% voor de tweede bijeenkomst.

De webpagina "Klas Actief"

Sinds de start van de nieuwe Platform website is de webpagina "Klas Actief" op internet bereikbaar. Met deze pagina wil het Platform vmbo Bouwtechniek docenten en leerlingen die hun klas presenteren een hart onder de riem steken en de andere docenten en leerlingen een beeld geven van de praktijk bij andere scholen. In totaal hebben zich 10 scholen aangemeld voor deelname aan de website "Klas Actief". Daarmee is de doelstelling behaald.

Gebruik en waardering Platformproducten

Het Platform heeft verschillende producten ontwikkeld om docenten Bouwtechniek te informeren over nieuwe ontwikkelingen op het gebied van Bouwtechniek. Tevens biedt het Platform praktisch voorlichtings-/lesmateriaal voor leerlingen aan. Dit materiaal kunnen docenten direct binnen de lessen gebruiken. Even als bij eerdere evaluaties van de ToekomstPas is ook dit jaar gevraagd naar het gebruik en de waardering van de Platform producten.

Via het inschrijfformulier voor de Landelijke Dag hebben 386 docenten een vragenlijst ontvangen. De respons bedraagt 123 formulieren. De resultaten staan in de onderstaande tabel. We hebben de producten gesorteerd op volgorde van “meest gebruik” + “voornemens gebruik” naar “minst gebruik” + “voornemens gebruik”.

Gebruik platformproducten + Waardering	Ja, gebruik	Voornemens	Geen gebruik	Rap.cijfer (1 – 10)
- bezoek doc.BT regiobijeenkomsten	98% (83%)	-	2%	7,4
- lees nieuwsbrief	96% (95%)	-	4%	7,3
- promotiepakket met folder + dvd “Kies Bouwtechniek” (hier is gevraagd of men het product kent i.p.v. gebruik)	85%	-	15%	7,2
- voorlicht.pr. van Kiezen v. Kader	61%	21%	18%	7,1
- PSO box, CD-rom, website en doe-opdrachten map	50% (51%)	28% -	22% -	6,9 (6,9)
- website van het Platform (gevraagd naar bezoek website)	77%	-	23%	7,0
- digitaal leermiddel,voor KBL	30% (38%)	33% -	37% -	6,8 (7,4)
- producten Leerwerkhuys box	30%	25%	45%	7,1
- bezoek vorige landelijke dagen	x	x	x	7,9

tabel 4.2 Gebruik en waardering Platform-producten door docenten (rode gegevens 04/05)

Boven in de tabel blijken vooral de voorlichtingsproducten te staan (meest gebruikt) en onderin de didactische producten (wat minder gebruikt). Dit verschil in gebruik ligt voor de hand. Didactisch lesmateriaal moet maar net passen binnen het programma van een docent. Toch maakt 30% van de docenten gebruik van bijvoorbeeld het digitaal leermiddel dat strookt met de bevindingen uit paragraaf 3.2. waar bleek dat ruim een kwart van de leerlingen uit het derde leerjaar het digitaal leermiddel kent. Het is duidelijk dat voorlichtingsmateriaal over het algemeen goed wordt gebruikt door docenten. Op het gebied van de didactische producten is nog veel winst te behalen.

De waardering voor de verschillende producten is hoog. Het gemiddelde ligt tussen de 6,8 en 7,9 en is daarmee voor alle producten ruim voldoende. Er is een duidelijke relatie aanwezig tussen de hoogte van de waardering en het gebruik (+ voorgenomen gebruik). Hoe hoger de waardering hoe meer men gebruik maakt van het product (incl. voorgenomen gebruik).

5 Medewerkers kenniscentra

Inleiding

Op 7 juni 2006, de landelijke dag van het Platform vmbo Bouwtechniek, hebben 26 kbb medewerkers buitendienst de enquête van het Platform ingevuld. Daarvan was 1 medewerker van SH&M, vier á zes van Savantis en de overige 19 van Fundeon. Aanvullend daarop is het enquêteformulier opgestuurd naar kbb medewerkers die een link hebben naar het vmbo. 48 formulieren zijn ingevuld ontvangen en alsnog verwerkt. In totaal bedraagt de respons per kenniscentrum 24 x Fundeon, 23 x Savantis en 12 x SH&M. Van 15 formulieren kon de herkomst niet worden achterhaald. Het beeld verandert hierdoor niet rigoureus.

Resultaten

Kennis van en over het vmbo

Van de 74 medewerkers zijn 65 goed bekend met het vmbo, 8 enigszins en 1 niet. Op 7 na is iedereen op de hoogte van de doorstroomrechten.

Op de vraag of men door de eigen organisatie op de hoogte wordt gehouden van de ontwikkelingen binnen het vmbo antwoordt 38% altijd, 50% regelmatig en 12% soms.

Contacten met de vmbo's

81% van de medewerkers bezoekt een, twee of meerdere keren per jaar vmbo's in de regio. Ze bezoeken vooral de docent bouwtechniek (90%), maar ook de decaan (60%) en de directie(58%).

62% van de medewerkers verzorgt voorlichting op de vmbo's. 56% doet dat één keer per jaar. Het aantal scholen waar men voorlichting geeft, varieert van 1 school tot 30 scholen sterk. Veertien van achtendertig medewerkers die hierop hebben geantwoord, geven aan dat ze variërend van 10 tot 30 scholen voorlichting geven op 239 scholen. In totaal geven 38 medewerkers op 360 scholen voorlichting over vervolgoopleidingen, gemiddeld bijna tien voorlichtingen.

Overlegstructuren

54% zit bij een overleg tussen vmbo en mbo. Daarbij wordt de RCB-Bouw of RCOB het meest genoemd als overlegvorm.

Kennis van en contacten met het Platform

59% is enigszins op de hoogte van de werkzaamheden van de werkgroep communicatie van het Platform Bouwtechniek. 35% zegt goed op de hoogte te zijn.

38% bezoekt regelmatig of altijd bijeenkomsten van het Platform. De overige medewerkers soms of nooit. Daarbij heeft 84% soms of nooit contact met de regiocoördinator.

Gemiddeld kennen de medewerkers zes van de elf producten van het Platform. Van de producten is de nieuwsbrief van het Platform het meest bekend, met de website en de folder 'Kies Bouwtechniek' als goede tweede.

Van de PSO producten is de doe-map het meest bekend, vervolgens de cd-rom en de website www.bouwberoepen.nl.

De Leerwerkhuisbox is bij de helft bekend. De positioneringsproducten van de KBL en het digitale leermiddel KBL zijn merendeels onbekend. Ook de toetsenbank en de cd-rom voor kbb-medewerkers zijn merendeels onbekend. Het gemiddelde rapportcijfer is bij de producten een ruime 7.

Warme overdracht vmbo naar mbo

- overdracht vmbo mbo bbl 1,2 bol 1,2 werkgebied ocb drenthe overijssel
- rcb twente opleidingsadviescommissie/ warme overdracht; bouwtechniek docenten zitten erbij
- spob cuyk-roc de leygraaf, revabo oss/uden/veghe
- Nijmegen, docenten vmbo hebben overleg met roc's en informeren over toekomstige leerlingen+doc-dagen info
- document in de achterhoek via profijt
- overleg rcob-koc-vmbo over uitstroom. jammer dat hout/ meubel en schilderen er niet in zitten
- rcb bouw, vmbo contactgroep, Zwolle west Overijssel
- cantemarm, kbb-roc-vmbo samenwerkingsverband
- goed realistische intake van roc,swv,fundeon, afgelopen jaren geen probleem gegeven
- Pius X college Almelo, docent geeft ook les op mbo
- pop invullen
- warme overdracht apeldoorn en deventer
- bbl Groningen
- pso-scholing tbv verschillende vmbo's
- af en toe bij nascholing van docenten, maar werkgroep niet altijd bij elkaar geweest
- regionaal dekanen
- RCB – bouw (3x)
- RCB – directeurenbijeenkomst
- RCB en taakgroep BT, samenwerkingsverband + aansluiting vmbo en mbo
- Regionaal overleg afstemming vmbo/ROC Fundeon in Twente 2 groepen
- Bouwmatrix regio rivierengebied en fundament regio Eindhoven
- Taakgroep overleg mbo – vmbo BT
- Voorlichtingsruit (2x)
- Communicatieplan vmbo BT
- Contactgroep Friesland & afstemmingsoverleg Flevoland
- Overleg SWV met mbo en vmbo
- Overleg KA – ROC – vmbo
- Vmbo Platform regio Nijmegen
- Afstemmingsoverleg in projectvorm
- Platform contactdagen

Suggesties voor het versterken van de samenwerking/promotie/werving ten gunste van het vmbo:

- mbo en vmbo samen brengen + voorlichting in tl klassen over kader + bbl mogelijkheden
- vooral regionale activiteiten ondersteunend vanuit rcb bouw;a) 3x per jaar contactgroep vmbo bt regionale afstemming, elkaar informeren en stroomlijnen in onderbouw b)gezamenlijke regio voorlichting; c) gelijkvormige portfolio bouwbreed
- manier van voorlichting anders doen, meer onderscheid doelgroepen mercurius marketing
- afstemming leerwerktrajecten verbeteren
- betere afstemming doorstroom vmbo->mbo, denk aan leerwerktrajecten
- in rivierengebied momenteel onderzoek naar afstemming voorlichtingsactiviteiten samenwerking door bouw en afwerkingstechn. sectoren
- alle bedrijfstakken kans op inspraak en werving van leerlingen die mbo in gaan!

- meer aandacht pso in klas 1/2 vmbo + opleiding gemengde leerweg uitbreiden + techniek in theoretische leerweg
- in beeld brengen vmbo wie contactpersoon is/ fundeon/ savantis/ sh&m/ mbo, goede lijst (website?)
- rcb utrecht-west idee maquette wedstrijd regio utrecht voor 2 vmboscholen +experiment technisch onderwijs tl.weg 'ontdek de wereld van de bouw'-rcb initiatief 2005/2006
- zo snel mogelijk keurmerk en zorg voor actieve rol

6 Conclusies & aanbevelingen

We herhalen hier de onderzoeksvragen uit paragraaf 1.2. en geven daar antwoord op.

A 1) Hoe ontwikkelt het leerlingaantal zich binnen het vmbo naar de verschillende sectoren?

Het totaal aantal leerlingen in het vmbo (derde en vierde leerjaar samen) stabiliseert zich dit jaar. De sector Zorg en Welzijn kent een groei van 3%, Techniek en Landbouw krimpen met -1% en de sector Economie neemt af met -3%.

Binnen de richting Bouwtechniek neemt het aantal leerlingen evenals in voorgaande jaren nog steeds af. Toch is er sprake van enige verbetering. In de twee voorgaande jaren was er telkens sprake van een afname van -8%. Dit jaar is de afname terug gelopen tot -4%.

De afname van het aantal leerlingen Bouwtechniek moet vooral worden gezocht bij de basisberoepsgerichte leerweg. Het aantal leerlingen kaderberoepsgerichte leerweg blijft door de jaren heen stabiel. We vinden dit terug in het aanbod van de verschillende type leerwegen. De kaderberoepsgerichte leerweg is nog niet de grootste leerweg maar wordt in vergelijking met voorgaande jaren naar verhouding wel vaker aangeboden.

A 2) Hoe ziet de uitstroom van cohort 04 / 05 er uit als het gaat om gekwalificeerde uitstroom naar de bouwnijverheid en vervolgopleidingen?

De gekwalificeerde uitstroom naar bouwnijverheid richting vervolgopleidingen was vorig jaar voor cohort 03 / 04 67%. Dit jaar komen we voor cohort 04 / 05 uit op 70%, wat dus een toename is van 3%. Als we ook de inschatting van docenten met betrekking tot het huidige cohort 05 / 06 - wat momenteel afstudeert - meenemen, komen we op 71%. In beide gevallen is het minder dan het streefcijfer van +10%. Toch is er duidelijk sprake van een procentuele toename in gekwalificeerde uitstroom naar vervolgopleidingen in de bouwnijverheid.

Als het onderscheid wordt gemaakt tussen binnen de bouw blijven (al dan niet lerend) en daar buiten treden, loopt het percentage leerlingen Bouwtechniek wat binnen de bouw blijft de laatste twee jaar op van 76% naar 80% tot waarschijnlijk 83% voor het huidige afstuderende cohort. Ergo de sector weet erg veel leerlingen na het behalen van het diploma Bouwtechniek binnen de bouw te houden. Er verdwijnt dus maar 17% tot 20% van de gediplomeerde leerlingen.

Het is interessant om na te gaan waarom bij een nog steeds dalende leerlingaantal de gekwalificeerde uitstroom richting Bouwnijverheid momenteel (procentueel gezien) omhoog gaat. Duidt dit op zeer gemotiveerde leerlingen? Is dit de invloed van een aantrekkende economie? Mogelijk dat nader onderzoek bij vierdejaars leerlingen Bouwtechniek hier helderheid over kan verschaffen.

Aanbevelingen A:

- herhalen van doorstroom onderzoek incl. prognose deel docenten;
- onderzoek onder vierdejaars vmbo leerlingen Bouwtechniek naar toekomstplannen incl. beweegredenen/ motivatie ;
- uitstroomcijfers van andere sectoren verzamelen door contact op te nemen met Stichting Platforms (hoe doet de uitstroom Bouwtechniek het ten opzichte van andere richtingen?);

B 1) Welke voorlichting hebben vmbo leerlingen Bouwtechniek ontvangen?

Ruim éénderde van alle leerlingen is op een of andere manier tijdens de basisschoolperiode voorgelicht over Bouwtechniek.

Op het vmbo heeft tweederde van alle leerlingen praktische sector oriëntatie (PSO) ontvangen. Vervolgens heeft 71% van hen specifieke PSO over Bouwtechniek gehad. De folder “Kies Bouwtechniek” is door 18% van de leerlingen ontvangen. 28% van de leerlingen geeft aan dat een docent tijdens de les aandacht heeft besteed aan leren en werken in de bouw. Misschien hebben docenten op dit vlak meer handreikingen nodig. 19% van de leerlingen heeft de site van het Platform inmiddels bezocht. Het feit dat 81% de site niet heeft bezocht ligt vooral hierin dat men het adres niet kent. Bijna alle leerlingen hebben de beschikking over een internet aansluiting. De distributie van de folder en het promotiemateriaal + info over de website verloopt via docenten. Het is duidelijk dat die lijn nog onvoldoende functioneert. Tenslotte blijkt van de ondervraagde derdejaarsleerlingen KBL 26% het KBL leermiddel kent. Van de 12% leerlingen die er gebruik van maken heeft 57% nu een beter beeld van de vervolgmogelijkheden. Het product werkt, maar bereikt een beperkt aantal leerlingen.

B2) Wat was de bruikbaarheid/ kwaliteit van de verkregen voorlichting Bouwtechniek?

Het oordeel over de bruikbaarheid van de voorlichting is afhankelijk van de uiteindelijke sector en richtingkeuze van een leerling. Als leerlingen kiezen voor Bouwtechniek zijn zij positief over de verkregen voorlichting Bouwtechniek. Ook leerlingen die een andere richting binnen Techniek kiezen zijn redelijk positief over deze voorlichting. Leerlingen die een andere sector kiezen geven aan weinig aan de voorlichting Bouwtechniek te hebben gehad.

B3) Was het voldoende voorlichting, wat kan er inhoudelijk gezien beter?

Bijna driekwart van alle leerlingen zegt voldoende voorlichting over de richting Bouwtechniek te hebben gehad. Als het gaat om zaken die beter en/of anders kunnen noemen tweedejaars leerlingen: informatie over “werken in de bouw” en “eerder voorlichting geven”. Tweedejaars leerlingen zijn nog bezig met vragen als “Wat kun je nu met zo’n opleiding in de praktijk”. Voor derdejaars leerlingen is dat al veel duidelijker. Zij hebben meer behoefte aan informatie omtrent vervolgopleidingen in de bouw.

B4) Hoe komen leerlingen tot een sectorkeuze en welke rol speelt de voorlichting daarbij?

Eigenlijk weet 71% van alle leerlingen al bij aanvang van de opleiding welke sector/richting hij/zij gaat volgen. Deze leerlingen kijken niet meer van deze keus af. Voor jongens ligt dat percentage op 69% en bij meisjes op 83%. Zo’n 17% van de meisjes verandert tijdens de eerste twee jaar van het vmbo haar sectorkeuze. Als leerlingen al wisselen, doen zij dat vaak binnen hun oorspronkelijke sectorkeuze. Zo wisselen leerlingen wel bijvoorbeeld binnen de sector Techniek maar nauwelijks tussen Techniek en Welzijn en Zorg of Landbouw. Overigens heeft 95% van de meisjes de richting Bouwtechniek nooit overwogen.

Er zijn drie belangrijke zaken die meespelen bij het kiezen van een sector. Ten eerste is dat “interesse in de richting”, ten tweede “past goed bij mij” en als derde “gesprekken met ouders/verzorgers en kennissen”. Dit laatste speelt voor meisjes een veel belangrijker rol dan voor jongens. Ruim de helft van alle leerlingen die Bouwtechniek hebben gekozen geeft aan dat “het hebben van familie die in de bouw werkzaam is” heeft meegespeeld bij de sectorkeuze. Voorlichting heeft bij een kwart van alle leerlingen invloed gehad op de sectorkeuze.

Bovenstaande laat zien hoeveel leerlingen bij aanvang van hun opleiding al een vaststaande keus voor een sector en richting hebben gemaakt. 29% (31% jongens en 17% van de meisjes) staat tijdens de opleiding nog open voor mogelijke andere keuzes. Dit bepaalt de speelruimte voor het Platform vmbo Bouwtechniek om door middel van voorlichting leerlingen te winnen voor Bouwtechniek. Tevens is het dus van het grootste belang zo vroeg mogelijk te beginnen met voorlichting, eigenlijk al voor aanvang van het vmbo. Hiermee wordt het belang van het voorlichtingspakket voor de basisschool onderstreept.

B5) Wat is het imago van Bouwtechniek bij aanvang van de opleiding en na twee/drie jaar?

Eenderde van alle leerlingen denkt bij aanvang van het vmbo positief over werken en leren in de bouw. Echt negatief is op dat moment een kleine kwart. Na twee jaar is men toch wat positiever tegen de bouw aan gaan kijken. Dit blijken de leerlingen te zijn die eerst neutraal scoorden. Met ander woorden: de groep leerlingen die in beginsel negatief is over de bouw blijft dat, ook na twee jaar.

B6) Welke plannen hebben de vmbo leerlingen Bouwtechniek na het behalen van hun diploma? Gaat men verder in de bouwnijverheid, lerend dan wel werken of besluit men een andere kant op de gaan?

Ruim 71% van de derdejaars leerlingen denkt na het behalen van het diploma door te gaan in de Bouwtechniek. 21% twijfelt, weet het nog niet en 6% zegt nu al te weten dat zij zullen overstappen. Deze cijfers komen aardig overeen met de gegevens die docenten aanleveren als het gaat om doorstroming.

Aanbevelingen B:

- *herhalen vmbo2 en vmbo3 leerlingonderzoek met accent op keuzegedrag in relatie tot verkregen voorlichting, aangevuld met vmbo4 leerling onderzoek;*
- *een plan van aanpak ontwikkelen om het voorlichtingspakket Kies Kader op meer basisscholen uit te zetten;*
- *voorlichting nog beter laten aansluiten bij fases in het keuzeproces van de leerling, dus accent bij tweedejaars leerlingen wat meer op mogelijkheden/werk die de richting Bouwtechniek geeft, voor derdejaars leerlingen accent meer op "doorleren in de bouw";*
- *een zodanige aanpak bedenken dat docenten optimaal doorgeefluik zijn van de producten voor leerlingen. Te denken valt aan het optimaal faciliteren van docenten waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende fases in het keuzeproces van leerlingen;*
- *om meisjes te interesseren voor Bouwtechniek dient een gerichte seksespecifieke voorlichting over Bouwtechniek te worden opgezet, Deze voorlichting dient zo vroeg mogelijk te worden gegeven, het liefst al in groep 8 op de basisschool;*
- *website vmbo-bouwtechniek rechtstreeks onder de aandacht van leerlingen brengen.*

C 1) Hoeveel scholen waren op de landelijke dag vertegenwoordigd, hoeveel docenten hebben regiobijeenkomsten van het Platform bezocht?

Op de Landelijke dag van het Platform vmbo-bouwtechniek was 57% van de scholen vertegenwoordigd. Het streefcijfers van minimaal 65% en optimaal 75% is hiermee niet gehaald. Het percentage docenten wat de landelijke dag heeft bezocht lag tussen de 60 en 74% wat het streefcijfer dichter benadert. Precieze percentages zijn niet bekend, omdat we een inschatting hebben moeten maken van het aantal docenten.

De twee regiobijeenkomsten dit jaar kennen een opkomst van ongeveer 47% en 42% van alle docenten. Er zijn geen cijfers beschikbaar op schoolniveau.

C 2) Hoe worden de landelijke dag en regiobijeenkomsten gewaardeerd?

Docenten die de vorige landelijke dagen hebben bezocht waarderen deze met een 7,9. De regiobijeenkomsten krijgen gemiddeld genomen een 7,4.

C3) Hoeveel docenten maken gebruik van de verschillende Platformproducten?

Het meest wordt gebruik gemaakt van de regiobijeenkomsten, de nieuwsbrief en het promotiepakket "Kies bouwtechniek". Daarna volgen de voorlichtingsproducten "Kiezen voor Kader" en de PSO-box. Het digitale leermiddel wordt minder vaak gebruikt, evenals producten van de Leerwerkhuis box. Waarschijnlijk heeft dit alles te maken met het feit dat de twee laatste didactische middelen zijn die niet altijd even makkelijk in het lesprogramma van een docent zijn in te passen. Het minimale streefcijfer van 60% is dan ook te hoog ingezet.

C 4) Wat is de waardering voor de verschillende Platformproducten?

De waardering voor de verschillende Platformproducten ligt tussen de 6,8 en 7,9. Het streefcijfer voor PSO, KBL en Leerwerkhuis was minimaal een 7. Dat is dus merendeels gehaald.

Aanbevelingen C:

- *structurele aanpak om Platformproducten in de markt te zetten waardoor een hoger gebruik wordt gerealiseerd, bijvoorbeeld van PSO producten, de Leerwerkhuisbox en het digitale leermiddel KBL. Te denken valt aan gerichte voorlichting en een helpdesk.*
- *plan van aanpak ontwikkelen om de scholen die niet zijn vertegenwoordigd op de landelijke dag en de regiobijeenkomsten te interesseren voor deze bijeenkomsten.*

D) Wat is de bekendheid van het Platform vmbo Bouwtechniek en haar producten onder buitendienst medewerkers van de kenniscentra BouwHoutcluster?

1. Streefcijfer tevoren was dat 90% van de medewerkers de producten en voorlichtingsmaterialen van het Platform kent. Dat is niet het geval. Gemiddeld kennen de medewerkers zes van de elf producten.
2. 62% van de medewerkers bezoekt soms of nooit bijeenkomsten van het Platform.
3. 54% van de medewerkers maakt deel uit van een overleg tussen vmbo en mbo.
4. Interessant gegeven is dat 38 medewerkers op 360 scholen voorlichting geven.

Aanbevelingen D:

1. *In het najaar een of meerdere (per regio) workshops organiseren voor buitendienstmedewerkers met expliciete tekst, uitleg en proeven aan de producten van het Platform.*
2. *Dankzij het inzetten van de enquête op de workshop voor kbb medewerkers op de landelijke dag was er 100% respons van de daar aanwezige mensen. Dit is voor herhaling vatbaar.*

Bijlage 1 Formulier doorstroming

2337471175

Uitstroomcijfers 2004 t/m 2006 van leerlingen na afronding vmbo Bouwtechniek

Voor inlichtingen en overleg: J.M.H. van Westrienen
Tel.: 0341-499212 E-mail: i.vanwestrienen@fundeon.nl
of J. Oost E-mail: j.oost@vmbo-bouwtechniek.nl

Geachte docent,

Het Platform vmbo Bouwtechniek wil graag inzicht krijgen in de gekwalificeerde doorstroom van vmbo-leerlingen in de bedrijfstak. Omdat deze gegevens nog steeds alleen op landelijk niveau bekend zijn, en niet geschikt voor nader onderzoek, doen wij ook dit jaar weer een dringend verzoek aan u om uw medewerking te verlenen aan deze zeer korte inventarisatie.

Alleen via u kunnen wij deze gegevens achterhalen.

Bezoekt u de landelijke dag, lever dan dit formulier in bij de stand van het Platform en maak kans op een DVD-speler. U kunt de vragenlijst ook kosteloos opsturen naar het antwoordnummer dat aan de ommezijde is vermeld.

Met vriendelijke groet,
Johan Oost en Ineke van Westrienen

Schooljaar 2004/2005: Uitstroompercentages na afronding van Vmbo-bouwtechniek

<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 15%; text-align: right;">[][] %</td> <td style="width: 30%;">opleiding binnen de bouw, waarvan:</td> <td style="width: 15%; text-align: right;">[][] %</td> <td style="width: 40%;"><u>bbl</u>-traject is gaan volgen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">[][] %</td> <td>werk binnen de bouw</td> <td style="text-align: right;">[][] %</td> <td><u>bol</u>-traject is gaan volgen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">[][] %</td> <td>vervolgopleiding buiten de bouw</td> <td style="text-align: right;">[][] %</td> <td>onbekend</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">[][] %</td> <td>werk buiten de bouw</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">+ [][] %</td> <td>onbekend</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">[1][0][0] %</td> <td colspan="2"></td> </tr> </table>	[][] %	opleiding binnen de bouw, waarvan:	[][] %	<u>bbl</u> -traject is gaan volgen	[][] %	werk binnen de bouw	[][] %	<u>bol</u> -traject is gaan volgen	[][] %	vervolgopleiding buiten de bouw	[][] %	onbekend	[][] %	werk buiten de bouw			+ [][] %	onbekend			[1][0][0] %				<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 15%; text-align: right;">[][] %</td> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 70%;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">[][] %</td> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: right;">[1][0][0] %</td> </tr> </table>	[][] %			[][] %	+	[1][0][0] %
[][] %	opleiding binnen de bouw, waarvan:	[][] %	<u>bbl</u> -traject is gaan volgen																												
[][] %	werk binnen de bouw	[][] %	<u>bol</u> -traject is gaan volgen																												
[][] %	vervolgopleiding buiten de bouw	[][] %	onbekend																												
[][] %	werk buiten de bouw																														
+ [][] %	onbekend																														
[1][0][0] %																															
[][] %																															
[][] %	+	[1][0][0] %																													

+ zie ommezijde

Schooljaar 2005/2006: Uitstroompercentages na afronding van Vmbo-bouwtechniek

<input type="text"/>	% opleiding binnen de bouw, waarvan:	<input type="text"/>	% <u>bbl-traject</u> is gaan volgen
<input type="text"/>		<input type="text"/>	% <u>bol-traject</u> is gaan volgen
<input type="text"/>		<input type="text"/>	% onbekend
		+	
<hr/>		1 0 0	%

<input type="text"/>	% werk binnen de bouw
<input type="text"/>	% vervolgopleiding buiten de bouw
<input type="text"/>	% werk buiten de bouw
+	<input type="text"/>
	% onbekend
<hr/>	
1 0 0	%

Uw schoolgegevens:
(graag in blokletters)

Uw naam: _____

Schoolnaam: _____

Bezoekadres: _____ nummer: _____

Plaats: _____ Indien bekend Brin:

Hartelijk dank voor uw medewerking!

Bent u niet in de gelegenheid om het formulier in te leveren op de landelijke dag, verstuur het dan kosteloos naar onderstaand antwoordnummer:

*Platform vmbo Bouwtechniek,
Antwoordnummer 2006,
3970 VD Bunnik*

2695471172

Vragenlijst leerlingen tweede jaar VMBO

Beste leerling,

Nog enkele weken en het is vakantie. Het tweede jaar zit er bijna op. We hopen dat het een fijn jaar voor je is geweest.

Aan het einde van dit schooljaar heb je gekozen voor een sector. Waarschijnlijk heb je daar allerlei verwachtingen bij. Deze vragenlijst gaat over jouw keuze.

Het invullen van de lijst duurt maximaal 10. minuten. Alvast bedankt!

1a. Welke sector heb je gekozen?

- Techniek → **1b. Richting bouwtechniek?**
- Zorg en welzijn ja, richting bouwtechniek
- Economie nee, andere richting
- Landbouw
- weet ik nog niet

2. Waarom heb je deze sector gekozen?

(je mag meerdere antwoorden aankruisen)

- gewoon interesse in deze richting
- past het beste bij mij, ben ik goed in
- goede kans op werk
- zal mij er verder in kunnen ontwikkelen
-
- gesprekken met ouders/ verzorgers/ kennissen
- gesprekken met mede-leerlingen/ vriend/ vriendin
- gesprekken docent/ mentor
-
- voorlichting tijdens basisschool ontvangen
- voorlichting die ik de afgelopen 2 jaar heb ontvangen
-
- heb familie die in de bouw werkt
- anders, namelijk..
- weet ik niet

3a. Was dit ook de sector die je bij het begin van je opleiding het leukst leek?

- ja, dit wilde ik van begin af aan
- nee, had eerst interesse in andere sector
- weet ik niet

3b. Wat wilde je eerst gaan doen?

- Techniek
- Zorg en welzijn
- Economie
- Landbouw

4. Je zit momenteel op een vmbo met een eigen afdeling **Bouwtechniek**. Niet elk vmbo heeft zo'n afdeling. Heeft dit mee gespeeld bij je keus voor juist **deze school**?

- ja, speelde zeker mee
- ja, speelde waarschijnlijk mee
- nee, speelde niet mee
- weet ik niet

5a. Heb jij bij het maken van je keus ook gedacht aan de richting **Bouwtechniek**?

- ja, heb ik overwogen en ik ga hem volgen
- ja, heb ik overwogen maar ik zie er vanaf
- nee, nooit overwogen
- weet ik niet

5b. Waarom?

6a. Ben je voldoende voorgelicht over de richting **Bouwtechniek**?

- ja, ruim voldoende
- ja, voldoende
- nee, onvoldoende
- nee, (bijna) geen voorlichting
- weet ik niet

6b. Had graag meer willen weten over.....

7. Heb je tijdens je basisschool voorlichting gehad over werken en leren in de bouw?

(je mag meer antwoorden geven)

- ja, folders ontvangen voor mijn ouders/ verzorgers
 ja, film gezien over leren en werken in de bouw
 ja, folders "Kiezen voor Kader" gezien op basisschool
 ja, leerkracht heeft er één of meer lessen aan besteed
 ja, anders namelijk:

- nee, toen geen voorlichting ontvangen
 weet ik niet meer

8a. Heb je de afgelopen twee jaar op het vmbo praktische sectororiëntatie gehad?

- ja → **8b. Heb je dit ook voor het vak Bouwtechniek gehad?**
 nee

- ja
 nee

...en ik heb gebruik gemaakt van:	ja	nee
- de doe-opdrachten map	☐	☐
- de website www.bouwberoepen.nl	☐	☐

9. Heb je de afgelopen twee jaar nog andere voorlichting over werken en leren in de bouw gehad?
 (je mag meer antwoorden geven)

- ja, folder "Kies bouwtechniek" ontvangen
 ja, docent heeft er één of meer lessen aan besteed
 ja, anders namelijk:

- nee

10a. Heb je wat aan de voorlichting over Bouwtechniek gehad? (als je geen voorlichting hebt ontvangen deze vraag overslaan)

- heel veel aan gehad
 redelijk veel aan gehad
 niet zo veel aan gehad
 weinig aan gehad
 niets aan gehad

10b. Waarom heb je er weinig aan gehad?

11. Hoe dacht je twee jaar geleden over werken en leren in de bouw, en hoe is dat nu?

twee jaar geleden:	zo denk ik er nu over:
☐ zeer positief	☐ zeer positief
☐ positief	☐ positief
☐ neutraal	☐ neutraal
☐ negatief	☐ negatief
☐ zeer negatief	☐ zeer negatief
☐ weet ik niet	☐ weet ik niet

12. Als je de voorlichting over Bouwtechniek een rapportcijfer (1-10) mag geven welk cijfer zou dat dan worden? (als je geen voorlichting over bouwtechniek hebt gehad mag je deze vraag overslaan!)

13. Wat kan beter aan de voorlichting over Bouwtechniek?

(je mag meer antwoorden geven, open laten als je niets weet)

- meer voorlichting over werken in de bouw
 meer voorlichting over (door) leren in de bouw
 eerder voorlichting geven
 anders, namelijk....

14. Ken je het logo aan de voorkant van dit formulier?

- ja, heb ik ergens anders ook al eens gezien
 nee, nog nooit eerder gezien

Tot slot enkele vragen over jou zelf:

15. Wat is je leeftijd: jaar

16. Ik ben een: jongen meisje

Bedankt voor je medewerking.

Vragenlijst leerlingen derde jaar VMBO

Beste leerling,

Nog enkele weken en het is vakantie. Het derde jaar zit er bijna op. We hopen dat het een fijn jaar voor je is geweest.

Je hebt nu 1 jaar Bouwtechniek gehad. Is het zoals je verwacht had, ben je goed voorgelicht? Daarover gaat deze korte vragenlijst.

Het invullen van de lijst duurt maximaal 10 minuten. Alvast bedankt!

1a. Je hebt nu 1 jaar Bouwtechniek achter de rug. Was dit ook de sector/richting die je bij het begin van je opleiding (vmbo-1) wilde gaan doen?

- ja, dit wilde ik van begin af aan
 nee, had eerst interesse in andere sector
 weet ik niet

1b. Wat wilde je eerst gaan doen?

- Techniek, andere richting
 Zorg en welzijn
 Economie
 Landbouw

2. Waarom heb je aan het einde van het tweede jaar gekozen voor de richting Bouwtechniek?

(je mag meerdere antwoorden aankruisen)

- gewoon interesse in deze richting
 past het beste bij mij, ben ik goed in
 goede kans op werk
 zal mij er verder in kunnen ontwikkelen
-
- gesprekken met ouders/ verzorgers/ kennissen
 gesprekken met mede-leerlingen/ vriend/ vriendin
 gesprekken docent/ mentor
-
- voorlichting tijdens basisschool ontvangen
 voorlichting die ik de afgelopen 3 jaar heb ontvangen
-
- heb familie die in de bouw werkt
 anders, namelijk..
 weet ik niet

3. Wil je na het behalen van je diploma ook verder in in de Bouwtechniek (werken en/ of leren)?

- ja, ga dan zeker verder in de Bouwtechniek
 ja, ga dan waarschijnlijk verder in de Bouwtechniek
 ik twijfel, ik weet het nog niet
 nee, ik ga zeker niet verder in de Bouwtechniek

4. Hoe dacht je aan het begin van het derde jaar over werken en leren in de bouw, en hoe is dat nu?

begin derde jaar:	zo denk ik er nu over:
☐ zeer positief	☐ zeer positief
☐ positief	☐ positief
☐ neutraal	☐ neutraal
☐ negatief	☐ negatief
☐ zeer negatief	☐ zeer negatief
☐ weet ik niet	☐ weet ik niet

5a. Ben je tijdens de eerste twee jaar op het vmbo voldoende voorgelicht over de richting Bouwtechniek?

- ja, ruim voldoende
 ja, voldoende
 nee, onvoldoende
 nee, (bijna) geen voorlichting
 weet ik niet

5b. Had graag meer willen weten over.....

6a. Heb je het afgelopen schooljaar de website van het Platform Bouwtechniek bezocht? (<http://www.vmbo-bouwtechniek.nl>)

- ja, website vaak bezocht
 ja, website enkele keer bezocht
 ja, website 1x bezocht
 nee, nooit bezocht

6b. Waarom heb je de website nooit bezocht? (je mag meer antwoorden geven)

- geen interesse
 wist internetadres niet
 heb geen internetaansluiting
 anders, namelijk...

7. Ken je de Bouwtechniek - krant die 2x per jaar verschijnt?

- ja, heb ik gezien en gelezen
 ja, heb ik gezien maar niet gelezen
 nee, heb ik niet gezien

De onderstaande vraag is alleen bedoeld voor leerlingen die de kaderberoepsgerichte leerweg (KBL) volgen. Volg je géén KBL ga dan door met vraag 9a.

8a. Ken je het digitale leermiddel van het bouwproces van een sportcomplex?

- ja, ken ik, ook gebruik van gemaakt
 ja ken ik, geen gebruikt van gemaakt
 nee ik ken het niet

8b. Weet je nu beter wat je met een KBL opleiding kan worden?

- ja
 nee

9a. Heb je wat aan de voorlichting over Bouwtechniek gehad die je in het 3e jaar hebt ontvangen? (als je geen voorlichting hebt ontvangen deze vraag overslaan)

- heel veel aan gehad
 redelijk veel aan gehad
 niet zo veel aan gehad
 weinig aan gehad
 niets aan gehad

9b. Waarom heb je er weinig aan gehad?

10. Als je de voorlichting over Bouwtechniek een rapportcijfer (1-10) mag geven welk cijfer zou dat dan worden? (als je geen voorlichting over bouwtechniek hebt ontvangen mag je deze vraag overslaan!)

11. Wat kan beter aan de voorlichting over Bouwtechniek? (je mag meer antwoorden geven, open laten als je niets weet)

- meer informatie over werken in de bouw
 meer informatie over (door) leren in de bouw
 eerder informatie geven
 anders, namelijk....

12a. Je bent nu 1 jaar bezig in de richting Bouwtechniek. Is het zoals je verwacht had?

- ja, het is zoals ik verwacht had
 nee, het is toch anders dan wat ik verwachtte

12b. Kan je dat toelichten?

13. Ken je het logo aan de voorkant van dit formulier?

- ja, heb ik ergens anders ook al eens gezien
 nee, nog nooit eerder gezien

Tot slot enkele vragen over jou zelf:

14. Wat is je leeftijd: jaar

15. Ik ben een: jongen meisje

Bedankt voor je medewerking.

Vragenlijst medewerkers kenniscentra

Beste medewerker,

Deze vragenlijst gaat over het vmbo, de producten en het voorlichtingsmateriaal van het Platform vmbo Bouwtechniek. Het Platform wil haar producten en materiaal zo goed mogelijk laten aansluiten bij de wensen van de gebruiker/ klant. Daarom vragen wij uw medewerking. Geef uw kennis, waardering en oordeel over de verschillende producten.

Het invullen van de lijst duurt maximaal 10 minuten.
Alvast bedankt!

1. Bent u bekend met het vmbo?

- ja, goed mee bekend
 enigszins mee bekend
 nee, niet mee bekend

2. Bent u op de hoogte van de doorstroomrechten van leerlingen vmbo naar het mbo?

- ja
 nee

3a. Bezoekt u de vmbo's bij u in de regio?

- nee
 1x per jaar
 2x per jaar
 meer dan 2x per jaar

3b. Met wie heeft u dan contact?

- (meer antwoorden mogelijk)*
 docent bouwtechniek
 dekaan
 directie
 anders, nl...

4a. Verzorgt u voorlichting over de vervolgopleidingen op het vmbo?

- ja
 nee

4b. Hoe vaak per jaar?

--	--

4c. Op hoeveel scholen?

--	--

5a. Zit u bij een vorm van overleg tussen vmbo en mbo?

- ja
 nee

5b. Welk overleg is dat dan?

6. Bent u op de hoogte van de werkzaamheden van de werkgroep communicatie van het Platform Bouwtechniek?

- ja, goed mee op hoogte
 ja, enigszins mee op hoogte
 nee, niet mee op hoogte

7. Bezoekt u de bijeenkomsten die het Platform vmbo Bouwtechniek organiseert?

- ja, altijd
 ja, regelmatig
 ja, soms
 nee, nooit

8. Wordt u door uw organisatie op de hoogte gehouden van ontwikkelingen binnen het vmbo?

- ja, altijd
 ja, regelmatig
 ja, soms
 nee, nooit

9a. Bent u bekend met RCB's/ RCOB's?

- ja
 enigszins
 nee

9b. Heeft u zitting in één van deze groepen?

- ja nee

10. Kent u voorbeelden van "good practice" bij een "warme overdracht" van leerlingen vmbo naar het mbo?

- ja **→ 10b. Graag aangeven wat en waar:**
 nee

8417464318

11. Leest u literatuur over het vmbo?

- ja, heel veel
 ja, redelijk veel
 ja, weinig
 nee

12. Heeft u contact met de regiocoördinator (binnen uw regio) van het Platform vmbo Bouwtechniek

- ja, regelmatig
 ja, soms
 nee, nooit

13. Kent u de onderstaande <u>Platform</u> producten vmbo Bouwtechniek, en zo ja wat is uw waardering voor het product?			Geef met behulp van een rapportcijfer de mate van belangrijkheid of waardering aan. (1= zeer laag t/m 10 = zeer hoog) (binnen de hokjes blijven)
	ja, ken ik	Nee, ken ik niet	
- nieuwsbrief	☐	☐	<input type="text"/>
- website: www.vmbo-bouwtechniek.nl	☐	☐	<input type="text"/>
- folder "Kies Bouwtechniek"	☐	☐	<input type="text"/>
- PSO map met doe-opdrachten/ les-opdrachten	☐	☐	<input type="text"/>
- PSO oriëntatie cd-rom	☐	☐	<input type="text"/>
- PSO website www.bouwberoepen.nl	☐	☐	<input type="text"/>
- Leerwerkhuis-box	☐	☐	<input type="text"/>
- positioneringsproducten voor de Kaderberoepsger. leerweg (voorlichtingsmap met producten voor basisschool over de KBL met o.a. dvd)	☐	☐	<input type="text"/>
- digitaal leermiddel voor Kaderberoepsgerichte leerweg	☐	☐	<input type="text"/>
- landelijke toetsenbank voor het vmbo	☐	☐	<input type="text"/>
- CD-rom voor voorlichting voor KBB-medewerkers	☐	☐	<input type="text"/>
14. Heeft u nog suggesties voor het versterken van de samenwerking/ promotie/ werving enz. ten gunste van het vmbo? (graag <u>duidelijk</u> schrijven en in blokletters)			

Tot slot:

- a) Bij welk kenniscentrum bent u werkzaam?
- b) Wat is uw functie?
- c) Graag uw naam:

Hartelijk dank voor uw medewerking!

Verstuur dit formulier kosteloos naar onderstaand antwoordnummer:

Platform vmbo Bouwtechniek, Antwoordnummer 2006, 3970 VD Bunnik

Bijlage 2 tabellenindex

<i>tabel 2.1 Aantal leerlingen Bouwtechniek door de jaren heen 3^e + 4^e leerjaar te samen.....</i>	<i>6</i>
<i>tabel 2.2 Overzicht omvang alle sectoren vmbo.....</i>	<i>7</i>
<i>tabel 2.3 Aanbod opleidingen Bouwtechniek vmbo scholen met afdeling Bouwtechniek.....</i>	<i>8</i>
<i>tabel 2.4 Aantal leerlingen 3^e leerjaar 05 – 06.....</i>	<i>9</i>
<i>tabel 2.5 Aantal leerlingen 4^e leerjaar 05 – 06.....</i>	<i>9</i>
<i>tabel 2.6 Ontwikkeling van omvang afdelingen Bouwtechniek.....</i>	<i>10</i>
<i>tabel 2.7 Doorstroming van 3^e naar 4^e leerjaar Bouwtechniek.....</i>	<i>10</i>
<i>tabel 2.8 Uitstroompercentages.....</i>	<i>11</i>
<i>tabel 3.1 Sectorkeuze aan het einde van het tweede jaar.....</i>	<i>12</i>
<i>tabel 3.2 Redenen sectorkeuze vmbo 2^e jaar.....</i>	<i>13</i>
<i>tabel 3.3 Praktische sectororiëntatie gehad?.....</i>	<i>15</i>
<i>tabel 3.4 Heb je wat aan de voorlichting Bouwtechniek gehad?.....</i>	<i>16</i>
<i>tabel 3.5 Beeld van Bouwtechniek over twee jaar.....</i>	<i>16</i>
<i>tabel 3.6 Redenen sectorkeuze vmbo 2^e en 3^e jaar</i>	<i>18</i>
<i>tabel 4.1 Bezoekersaantallen regiobijeenkomsten.....</i>	<i>21</i>
<i>tabel 4.2 Gebruik en waardering Platform-producten door docenten.....</i>	<i>22</i>